JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1859. **Zaturdag, 4 Junij.** **N°. 45.**

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij E. FUHRI & Co., te **Pasaroean** bij WEIJERMANS & Co., te **Cheribon** bij BLOK & RUZETTE en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te **Amsterdam.**

Prijs per half jaar voor *Batavia*......................... *f* 12,50.
„ „ „ „ „ *Java*......................... „ 15,—.
„ „ „ „ „ *Buitenbezittingen*......... „ 17,50.
„ „ „ „ „ *Nederland*.................. „ 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven **franco.**

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorden
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

Wij ontvangen de tijding, dat de mailboot aan het opstoomen is.

BEKENDMAKING.

Ingevolge bekomen last, wordt bekend gemaakt, dat Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal gewone audientie zal verleenen op Donderdag, den 16den Junij 1859, des morgens te negen uren, aan het gouvernements Hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden gelieven hunne aanvragen om audientie, onder duidelijke bekendstelling van namen en titels, te rigten aan den **Adjudant van dienst.**

BUITENZORG, den *28sten Mei* 1859. *De Kapitein Adjudant,* R. F. DE SEIJFF.

EXTRACT *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.*

BUITENZORG, *den* 2den *Junij* 1859. (No. 3.)

(*Staatsblad no.* 33.)

Gelezen, enz.

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Te bepalen, dat in de adsistent-residentie Krawang eene sub-commissie van onderwijs zal worden opgerigt, bestaande uit:

den adsistent-resident, als voorzitter,

den commies, belast met de administratie van 's lands kas, als secretaris, en drie leden.

Ten tweede: enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal: *De Algemeene Secretaris,* A. LOUDON.

Civiel Departement.

Benoemd:

Tot resident der Lampongsche districten, R. Wijnen, thans die betrekking waarnemende.

Tot tweeden commies op het kantoor van den Gouverneur van Sumatra's Westkust, C. A. van Dinter, laatst commies op het bureau van den resident der Padangsche bovenlanden.

Tot commies op het residentiekantoor te Sibogha (residentie Tapanoli), W. B. Davidson, laatst commies bij den adsistent-resident van Priaman.

Tot commies bij den adsistent-resident van Priaman, de commies bij den controleur te Natal L. H. Marx.

Tot commies bij den controleur te Natal, de klerk op het kantoor van den adsistent-resident te Padang S. N. Marx.

Tot commies op het bureau van den resident der Padangsche bovenlanden, A. W. A. Scholte, laatst commies op het kantoor van den adsistent-resident van Aijer Bangies.

Tot commies op het kantoor van den adsistent-resident van Aijer Bangies, J. F. Scholten, laatst commies op het residentiekantoor te Sibogha (residentie Tapanoli).

Tot commies bij de comptabiliteit op het bureau van den Gouverneur van Sumatra's Westkust, C. W. A. Wijler, laatst tweede commies op het kantoor van dien Gouverneur.

Tot derden commies ter algemeene secretarie, de geëmploijeerde op dat bureau C. de Kock van Leeuwen.

Tot ambtenaar ter beschikking van den Gouverneur van Sumatra's Westkust, de gepensioneerde controleur der eerste klasse te dier kuste V. Barthelemij.

Tot élève-translateur voor de javaansche taal te Djocjocarta O. A. O. van den Berg, thans die betrekking waarnemende.

Tot leden van de sub-commissie van onderwijs in de adsistent-residentie Krawang, de heeren A. E. C. Simons, A. de Serière en J. W. Cordromp.

Tot lid, tevens scriba der Commissie tot ondersteuning van behoeftige christenen in de Soerabaijasche afdeeling, E. C. Bangert, adsistent-resident voor de comptabiliteit en superintendent van het vendukantoor aldaar.

Schutterijen, enz.

BIJ DE BATAVIASCHE SCHUTTERIJ.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, wegens vertrek, de tweede luitenant E. C. Bangert.

BIJ DE CHRISTEN SCHUTTERIJ TE PADANG.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, wegens vertrek, de kapitein commandant mr. T. Schuurman, Jz.

BIJ DE SCHUTTERIJ TE AMBOINA.

Bevorderd:

Tot kapitein, de eerste luitenant Tan Abdul Mouid.

Tot eersten luitenant, de tweede luitenant Djin Sukur.

Benoemd:

Tot tweeden luitenant, de voormalige sergeant Tjin Kial.

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, de eerste luitenant der infanterie D. der Kinderen.

ADVERTENTIEN.

Postkantoor.

Landmail van Junij.

De directeur der posterijen te Batavia herinnert bij deze belanghebbenden, dat de 1ste mail-stoomer in Junij den 8sten zullende vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden, zullen worden gesloten op Dingsdag, den 7den Junij aanstaande:

a. des avonds te 8 uren voor Europa, Britsch-Indië, China enz., enz.

b. des middags ten 1 ure die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

De hoofd-ingenieur, chef der 4de waterstaatsafdeeling maakt bekend, dat op Zaturdag den 18den Junij 1859, des voormiddags te 9 uren, ten zijnen kantore te Soerabaija, in het openbaar zal worden uitbesteed, de bouw van eene controleurswoning met bijgebouwen te Simpang, hoofdplaats Soerabaija.

De resident van Madioen maakt bekend, dat op Zaturdag den 9den Julij 1859, des voormiddags te 10 uren, ten zijnen bureele, in het openbaar zullen worden aanbesteed de navolgende burgerlijke openbare werken:

Eerste perceel. Het vernieuwen van het dak van de djaijangsekars kazerne te Madioen.

Het bouwen van eene latrine bij die kazerne, en

Het vernieuwen van een gedeelte ringmuur om dezelve.

Tweede perceel. Het doen van voorzieningen aan het zout-depôt-pakhuis te Klitah.

Het bestek en de voorwaarden liggen ter lezing ten residentiekantore.

Gegadigden behooren hunne inschrijvings-billetten verzegeld vóór het opgenoemde tijdstip in te dienen.

De ingenieur 1ste klasse, chef der 8ste waterstaatsafdeeling te Macassar maakt bekend, dat op Zaturdag den 2den Julij 1859, des morgens te 9 uren, ten zijnen kantore aldaar, eene openbare uitbesteding zal worden gehouden wegens het opbouwen van eene school met twee onderwijzerswoningen te Macassar, volgens bestek en voorwaarden, liggende ten gemelden kantore ter inzage van belanghebbenden.

VENDUTIEN.

Op Maandag, den 6 Junij, voor het commissiehuis van Abeelen, Dennison & Co.

en

Ten huize van den weledelg. heer Dr. D. Doijer, door John Pryce & Co.

en

's Avonds te 7 uren, het vervolg en restant der bibliotheek van de heeren de Peres, Schiff en Willett.

Op Dingsdag, den 7 Junij, in het locaal van het collegie van boedelmeesteren.

en

à 2 pCt. Vendusalaris, op het plein der Javasche Bank, door van Slooten, Morgan & Co.

Op Woensdag, 8 Junij, voor het woonhuis van den kolonel van Dentzsch, door van Slooten, Morgan & Co.

en

Op het Heemradenplein, door John Pryce & Co.

Op Donderdag, 9 Junij, voor het locaal der weeskamer.

en

Voor het commissiehuis van J. Speet.

Op Vrijdag, den 10 Junij, wegens vertrek van den heer E. C. Heijdorn, door Gebr. Roselje & Co.

en

Voor het commissiehuis van Gebr. Roselje & Co.

Aangekomen Vreemdelingen

van den 1 tot en met den 3 Junij.

JAVA HOTEL. T. M. Mispelblom Beijer, van Bandong. — D. de Wilde, van Sumbawa. — F. van Hedeman en Familie, van Sawangan. — C. van Hedeman, van Idem. — J. H. Bock, van Sidney — E. Vonck, van Soerabaija. — H. L. F. Henert, van Akyab.

HOTEL DES INDES. W. Hora Siccama, van Buitenzorg. — F. C. Bogaardt, van Tagal. — Resident Boudriot, van Idem. — Hoogeveen, van Batavia.

Vertrekkende Personen.

Mr. Hardy Senr. leaves Java.

Advertentiën.

Op heden viel ons het geluk te beurt, de

VIJF-EN-TWINTIGJARIGE ECHTVEREENIGING

onzer dierbare ouders en schoonouders te mogen vieren.

Uit aller naam,
L. F. M. Piroti.

BATAVIA, 4 Junij 1859. (1798)

Op den 7en April jongstleden, is te Tilburg (Noord-Braband) overleden, ten gevolge eener beroerte, onze innig geliefde moeder en behuwdmoeder, *Geertruide, Johanna van Gent,* geb. *van der Sleezen,* in den gezegenden ouderdom van bijna 75 jaren,

Uit aller naam.
N. J. VAN GENT.
gep. Kapt.

(1760)

Vendutie

Op Maandag, den 6 Junij 1859,
ten huize van den WelEdel Gestrengen heer,
Dr. D. DOIJER,
digt bij de Willemskerk, wegens vertrek, door
JOHN PRYCE & CO.

van een netten en goed onderhouden inboedel, bestaande uit: **Kasten, Tafels, Stoelen, Ledikanten, Spiegels, Schilderijen, Kroonlamp, Hang- en Tafellampen, enz., enz.**

zoomede:

van eene zoo goed als nieuwe, voor dit klimaat vervaardigde **planino** van de **Ruijter**, byzonder welluidend van toon; goedloopende **paarden,** als:

Een span Vossen,
„ „ Isabellen,
Twee „ Bruine paarden, en een Bendijpaard;

verder:

Kedogans, Martavanen, Keukengereedschap, enz.

Zondag te bezigtigen. (1782)

VENDUTIE

op Maandag den 6 Junij 1859,
voor het Commissiehuis van
Abeelen, Dennison & Co.,
tegen 4 pCt. Vendusalaris,

van puike **Boter,** Bengaalsche **Gram, Padang Koffij,** Deur- en Kastsloten, Handzagen, Thee-Servicen, Waterleggers,

1 kist zwart Orleans.
1 „ $^{4}/_{4}$ bruine Cottonnetten.
6 balen Roodgaren No. 24 en No. 28.
8 kisten Rozé Mignonetten.
4 „ zwart op roode Chitzen.
1 „ $^{5}/_{4}$ Roode Cambricks.
1 „ gebrocheerde Kain Pandjangs.
1 „ Elephantes.
14 balen witte Twist à 3 picols No. 22. 30. 40.
10 kisten Chitzen.
4 „ Ginghams.
13 trossen nieuw Europeesch Touw van 3 à $4^{1}/_{2}$ duim. (1761)

De ondergeteekenden zullen op hunne

VENDUTIE,

van Maandag aanstaande, verkoopen een factuur

KEUKENGEREEDSCHAPPEN

als: patent Braad- en Stoofpannen, Visch-Ketels, Water Ketels enz., in kleine

Koopen voor Huisselijk gebruik.

(1762) ABEELEN, DENNISON & Co.

OP DE VENDUTIE

van Maandag aanstaande, van
Abeelen, Dennison & Co.,
zal mede worden verkocht ten elf ure:
1 aandeel in het Bataviaasch Praauwen-Veer
5 dito Ned.-Ind. Escompto-Maatschappij.
(1788)

Maandag-avond 6 dezer,
in de Harmonie door

LANGE & CO.,

Tweede vervolg der Boekverkooping aangevangen op 31 Mei.

Men begint met No. 600 tot het einde,
bevattende:

Vele werken over Indië.

FRANSCHE en DUITSCHE CLASSIEKEN, ENGELSCHE BOEKEN.
Italiaansche en Spaansche Boeken, Kaarten

De ondergeteekenden zullen op MAANDAG AANSTAANDE verkoopen:
50 *picols fijne*

RIJST OF MENIER.

(1826) ABEELEN, DENNISON en Co.

VENDUTIE

Donderdag den 9 Junij
voor het Commisie huis van

J. SPEET

tegen 2 pCt. vendu Salaris
van 1000 Zakken Indramaijoe Rijst of Menier,
een partij van
125 Pikols Java Koffij
310 " " "
147 pikols Geele Was (liling Batoh)
163 Karaat Borneosche Diamanten.
19 ongeslepen Smaragden.
44 " Robijnen.
573 stuks echte Paarlen.
I partij Schilpad.
Na de verkoop der Koffij en Rijst zullen de Edelgesteenten worden verkocht. (1822)

VENDUTIE

op Vrijdag den 10 Junij 1859,
in de bijgebouwen ten huize van Mevrouw van Bommel, op Molenvliet, wegens vertrek, van den Heer
E. C. Heijdorn,
door
Gebrs. Roselje & Co.,
van zoo goed als nieuw

MEUBILAIR

bestaande uit een Ameublement van Massief Mahonijhout, diverse Kasten, Consoles. Tafels en Knapen, allen met marmeren bladen, Spiegels, Schilderijen, Lampen, Ledikanten enz., enz.
Wijders een nog nieuwen

MILORD,

drie spannen perfecte en zeer

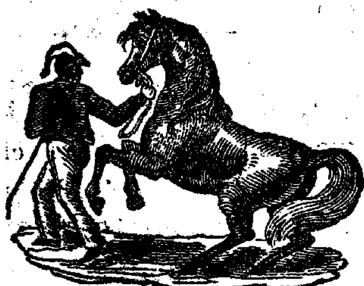
HARDLOOPENDE PAARDEN, TUIGEN, ETC.
(1818)

VENDUTIE

Op Vrijdag den 10 Junij 1859,
à 4 pCt. Vendusalaris,
voor het commissiehuis van
GEBRS. ROSELJE & CO.,
van

GLAS EN AARDEWERK,

Boter, Kramerijen, Hagel, Bronzen Tafel- en Moderateur Lampen
EN
VOOR REKENING VAN BELANGHEBBENDEN:
2 IJzeren Scheepspompen.
40 picols oud blad Koper.
50 Kn. Japansche Waskaarsen.
80 picols Gomelastique.
400 " Sapan Hout.
300 " Peper.
3000 pakken Kaneel.
een partij
Notenmuscaat, Rotting, etc.
(1819)

VENDUTIE

Dingsdag 7 Junij 1859,
à 2 pCt. Vendusalaris,
op het plein der Javasche Bank
door
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,

van 140 fraaije Rottinezen,

waaronder verscheidene RIJPAARDEN en spannen

WAGENPAARDEN,

pas aangebragt van **ROTTIE** per *Joesoep Elkariem*, en van af heden op voornoemd plein te bezigtigen. (1813)

De Houtvendutie

geadverteerd voor den 8sten Junij, is

UITGESTELD,

tot
Dingsdag den 14den Juny 1859.
(1825) JOHN PRIJCE en Co.

Vendutie

Woensdag, 8 Junij 1859,
à 2 pCt. Vendusalaris:
OP HET PLEIN DER JAVASCHE BANK
door
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,
van

150 bijzonder
mooije en uitgezochte
SUMBAWA-PAARDEN,
waarvan verscheidene RIJ-PAARDEN en SPANNEN WAGENPAARDEN, pas aangebragt van **Sumbawa**, per Nederlandsch Indisch Schip *Generaal Michiels*, kapitein de WILDE, hebbende dit Schip slechts 5 dagen reis.
NB. **Sedert 4 jaren is hier niet zulk eene bezending PAARDEN aangebragt.** (1814)

VENDUTIE

Woensdag den 8 Junij 1859,
Wegens vertrek:
voor het woonhuis van den kolonel
Van Dentzsch,
van deszelfs inboedel en die van wijlen de 1e en 2e Luitenants Van Dentzsch,
door Van Slooten, Morgan en Co.,
bestaande uit: Spiegels en Schilderijen, Hang-Tafel- en Muurlampen, Kasten, Stoelen, Canapés, Tafels, Ledikanten, waaronder ijzeren, Porcelein-Glas- en Aardewerk, Martevanen, eenige Inlandsche en Europesche wapenen, 1 Glasblazerstafel compleet, 2 Galvanische batterijen van 12 en 20 Elementen, 1 Compleet daguerreotipe toestel, 1 Microscoop, voorts nog 3 Spannen goed gedresseerde Wagenpaarden, 1 Mijlord, 1 Palanquin, 1 Coupé, 2 Bendies, Wagen- en Bendietuigen, Zadels en een Partij boeken.
Daags te voren voor een ieder bezigtigen. (1759)

Op de Vendutie

van Woensdag 8 dezer,
voor het woonhuis van den Kolonel **Van Dentzsch**, zal almede worden verkocht:
Een ligte en soliede

Engelsche REISWAGEN.

(1812) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Op de Vendutie

van den 9den dezer,
bij
J. SPEET,
zal mede worden verkocht:

een Huis en Erf staande op de **Verburgsgracht**, blok L, 17de deel, no. 24, verponding no. 69. Toebehoorende aan vrouwe *Elisabetth Magdalena Paulus*, weduwe van wijlen *J. L. Willems*. (1823)

Op Vrijdag den 10den Junij 1859,
zullen de ondergeteekenden voor rekening van belanghebbenden publiek verkoopen:
WIL 388/92 5 kisten Inh:
2 Canapés.
12 Stoelen.
4 Fauteuils.
4 Voetbankjes.
door zeewater beschadigd aangebragt per *Elisabeth Jacoba*, kapt. J. G. Lucas.
(1817) GEBRS. ROSELJE en Co.

Op eenen nader te bepalen dag
zullen de ondergeteekenden op VENDUTIE verkoopen,
diverse Preciosa's, Brillanten,

GOUD EN ZILVERWERKEN,

behoorende tot de boedels van wijlen **Lie Tjoeliong** en **Lie Tiangkho,** vermeld in de advertentie der Javasche Courant dato 14 Mei ll. No. 39.
(1765) ABEELEN, DENNISON & Co.

L. KUIJK,

Passementwerker,
(1793) ***Passer Baroe.***

VERKOOP

VAN

CHINESCHE GOEDEREN.

Op een nader te bepalen dag, in het midden dezer maand, zullen de ondergeteekenden op publieke **vendutie** verkoopen voor Rekening van een boedel, te **PEBAMBOEAN**,
EENE GROOTE PARTIJ CHINESCHE GOEDEREN,
bestaande voornamelijk uit:
AARDEWERK,
PAIJONGS,
THEE,
EETWAREN,
OFFERPAPIER,
NIEUWE MEUBELEN, enz., enz.
JOHN PRIJCE en Co.
Batavia, 4 Junij 1859. (1824)

De geannonceerde *Executoriale Verkoop* van het land **MENTENG** zal geen

VOORTGANG

hebben, aangezien **Said Mochamat bin Achmat Benassan** en zijne huisvrouw **Nooraignie,** ook genaamd **Noorsainie**, behoorlijk aan hunne verpligtingen hebben voldaan. (1750)

Heeren-Modes op Rijswijk,

bij **ROSENBOOM.**
Direct van Parijs ontvangen:

Nieuwe fijne en gedistingueerde

STOFFEN,

voor alle kleeding.
Voor Reizigers:
MAIL- EN ANDERE KOFFERS,
alsmede: REISKLEEDING.
PARIJSCHE BOTTINES.
SCHOENEN en PARFUMERIEN.
(1803)

In Commissie ontvangen:

EENE NIEUWE PIANO,

uit de gerecommeerde fabriek van
JOHN BROADWOOD & SONS.
Alsook:

Prachtige Zadels en Tuigen,

met pleet gemonteerd.
KAMES JAGTKRUID,
bij
(1810) Gebrs. VEIT.

De gegijselde
J. F. VAN HENTENRIJK
geeft aan het geëerde publiek te kennen, dat alle
KLEEDINGSTUKKEN,
bij hem in 24 uren gereed gemaakt worden.
De Sergeant-Kleedermaker,
Civiele en Militaire VAN HENTENRIJK.
Gevangenis te Weltevreden, Junij 1859. (1808)

Door de ontvangst van een assortiment
Laken, Tricot, Piqué en Zijde Stoffen,
stelt de Ondergeteekende het geëerde publiek in de gelegenheid om zich de ondervolgende **Kleedingstukken** op eene goedkoope wijze, doch *à Contant,* aan te schaffen, als:
PANTALONS VAN LAKEN voor
f 13,—, *f* 14,—, *f* 16,—.
PANTALONS VAN TRICOT *f* 15,— *f* 16,—
JASSEN VAN LAKEN *f* 26,—.
" " TRICOT *f* 25,—.
PIQUÉ VESTEN *f* 4,—.
ZIJDE " *f* 4,—, *f* 8,—.
Voor het maken van een **Linnen- of Eng. Leder Pantalon *f* 2,—, Zijde Jassen *f* 3,—.**
Binnen **24 uur** zullen de bestellingen gereed zijn.
Mevrouw VAN HENTENRIJK.
Passer-Senin. (1745)

MANILLA SIGAREN,

Superieure Qualiteit, van 1857 en 1858, bij kisten van 10/m. en bij enkele kistjes.
Te bekomen bij den ondergeteekende à Contant.
(1784) J. SPEET.

MAATSCHAPPIJ
VAN
TOONKUNST.

Instrumentale oefening voor GROOT ORCHEST.

Vokale oefening voor Mannenkoren.

Op Woensdag, 8 Junij e. k. in de *Harmonie*, des avonds ten 8 ure.

De Secretaris,
(1846) WAANDERS.

PARAPATTAN WEZEN GESTICHT.

Het gewone **Examen der Weezen**, benevens de **Jaarlyksche Algemeene Vergadering** van Contribuanten en Donateuren van het Gesticht, **zal plaats hebben op Vrydag, den 10 Juny aanstaande,** des avonds ten 7 ure, in het gebouw des Gestichts op Rijswijk. Het Examen is voor een ieder toegankelijk.

De Directie
J. C. TEENGS, *President*
N. P. VAN DEN BERG, *Secretaris*

Ontvangen:

COIFFURES,

ORGANDI en JACONET-JAPONNEN, CRINOLINES, FRANJE en PASSEMENTERIES, GOUDLEDEREN,
witte en zwarte Satijnen Schoenen.

(1820) GEZUSTERS DE BRUIJN.

Op de Gouvernements lagere school te *Poerwakarta*, afd. *Krawang*, zal met 1 Junij de gelegenheid bestaan tot het plaatsen van

Kostleerlingen à *f* 30,-- 's maands;

terwijl er ook onderwijs wordt gegeven in de **moderne** talen en al wat verder tot eene beschaafde opvoeding behoort.

Nadere informatie met franco brieven bij den onderwijzer
(1794) A. J. L. LEMPE.

Door de oprigting eener nieuwe

IJzer- en Kopergieterij,

vereenigd met zijn reeds bestaand ***ATELIER***, in de gelegenheid gesteld tot het uitvoeren van bestellingen tot het fabriek- en stoomwezen behoorende, neemt de ondergeteekende bij deze beleefdelijk de vrijheid zich aantebevelen tot het verrigten van alle Werken uit gezegde ondernemingen voortspruitende; zoo als: **Ketelmakers-, Bankwerkers-, Smids-, Koperslagers-, IJzer-** en **Kopergieterswerk.**

Voor eene civiele bediening en spoedige aflevering der bestellingen wordt ingestaan.

A. W. REMMERT.
Kalie-Sossok No. 3.
SOERABAIJA, 26 Mei 1859. (1747)

Bij **A. PONS**, Sluisbrug.

Per mail ontvangen:

Prachtige **Zijden Stoffen, Chalij,** fijnste soort **Neteldoek, bloemen, Sortie de bal,** zwarte en witte **blonde en Kanten, Goudlederen,** witte en zwarte **Satijne Schoenen, Haarspelden, Odeurs, Zijde Tulle** voor **Sluijers, bruidskranssen,** enz.
(1770)

De Ondergeteekenden hebben de eer aan het publiek bekend te maken, dat zij onlangs uit *ITALIE* zijn aangekomen met

Een compleet assortiment

BEELDEN,
ORNAMENTEN
voor Salons en Tuinen,
VAZEN, FRUITSTUKKEN, ETC.,

alles van Marmer, Albast, Mozaïque van 1e. kwaliteit en vervaardigd door de grootste Kunstenaars van Italie.

Door hun MAGAZIJN te bezoeken, zal men zich kunnen overtuigen, dat de door hen medegebragte **Voorwerpen**, vooral die van Albast, echt zijn, en van geenerlei compositie, en dat de bewerking, die van eerste meesters is.

Het MAGAZIJN
is den 30sten Mei geopend
op Noordwijk tegenover de Sluisbrug.

GABRIELLO DEL COLOMBO.
(1780) PIETRO SPINELLO.

Wissels op Nederland,

bij
(1787) VAN OMMEREN RUEB & Co.

EN VENTE EN DEMI-GROS,

chez les soussignés, les marchandises suivantes, formant une partie de la cargaison importée par le navire français "LA VALLÉE DE LUZ," Capitaine Lafitte, venant de Bordeaux.

SAVOIR:

Vin rouge, en Barriques, de différents Crus.

- » St. Julien Médoc (Marque Baour & Cie., Bordeaux.
- » Chateau Lagrange 1er Cru (Marque Bordeaux.
- » Chateau Lacheusy (Marque Bordeaux.
- » Médoc 1854 (Marque H. J. Sempé & Fils Bordeaux.

} en Caisses de 48 Bouteilles.

- » Cantemerle (Marque Baour & Cie Bordeaux.
- » Ducasse Pauillac (do.
- » Branne Mouton (do.

} en Caisses de 48/2 Bouteilles.

- » Margaux Médoc 1er Cru (Marque Ve. Rudelle) en Caisses de 12 Bouteilles.
- » Canon 1851 (Marque Paul Princeteau, en Caisses de 24/2 Bouteilles.

Grand vin d'Hermitage rouge (Marque Monier de la Sizeranne) en Caisses de 12 Bouteilles.

- » de Bourgogne Chambertin (A. Kermel
- » » Romanée (»
- » » Volnay (»
- » » Nuits (»
- » » Clos Vougeot (»

} en Caisses de 24/2 Bouteilles.

Cognac, Extra Old Champagne Cognac (Marque Eyquem.
» Véritable John Alberty Baour & Cie.
} en Caisses.

Eau-de vie de Cognac, en 1/4 & 1/2 pipes.

- » Blanche de Barcelone (Baour & Cie.
- » Blanche de Barcelone anisée Baour & Cie.

} en Caisses de 12 Bouteilles.

Absinthe Suisse, (Marque Ed. Pernod.
Kirschen Wasser, »
} do.

Vin de Champagne, V. Clicquot.

- » » Jules Mumm.
- » » Gustave Gibert.
- » » Rodet à Bouzy.
- » ***Rose'*** Jh. Perier & Fils.

} en Caisses de 12 et 24/2 Bouteilles.

Huile d'Olives, Surfine.
Vinaigre Clarifié 1re. qualité. (Marque J. Minvielle Bordeaux.
Fruits au Jus et à l'Eau de vie, (Teysonneau.
Fruits au Vinaigre.
Fruits au Candi.
Gelées de Fruits, Assorties.
Capres au Vinaigre.
Anchois au Sel.
Sauce de Tomates.
} en Caisses de 12 Bouteilles ou flacons.

Moutarde de Maille.
» ***Diaphane.***
} do. de 48 pots

Chocolat en Poudre, de Louit Freres.

Un grand assortiment de Conserves, alimentaires, en Boites, se composant de,

- Patés de foie d'oie, Truffés.
- » de Gibiers assortis »
- Truffés Pures.
- Cervelas Truffés.
- Lamproies à la Bordelaise.
- Petits Pois au Beurre et au naturel.
- Champignons.
- Ceps au naturel.
- Céleri au Jus.
- Julienne.
- Saumon à l'huile.
- Sardines à l'huile en 1/2 et 1/4 de Boites.
- Bouillon Gras.

} Fabriques de TERPONNEAU, PHILIPPE et CANAUD et JH. PENAU.

Prunes d'Ente, No. 3. J. Fau Bordeaux. } en Caisses de 48 Pobans.

Eau de Lavande, Smyth and Nephew London. } en Caisses de 6 dozaines de flacons

---

Services de Table, porcelaine blanche, de 12, 18 et 24 personnes.
» » porcelaine blanche, filet or, de 12, 18 et 36 personnes.
Ustensiles de Cuisine en fer battu.
Beurriers et Cuivre fromages en verre.
Un Bel Ameublement, acajou sculpté, garni en velour de soie bleu, composé de, 2 Sophas, 12 Fauteuils, 2 Fauteuils Pompadour, 4 Tabourets, 1 grande Table ovale et 2 moyennes Tables avec marbre blanc.
Un Bureau Ministre, de 146 centimètres.
Une Jardinière, acajou sculpté avec acajou corbeille et 7 seaux décorés.
Un assortiment de Grandes Gravures encadrées, avec Supports, Médaillons tête de femme, Paysages etc., Tableaux à l'huile.
Grandes Glaces, différentes dimensions, cadre doré, avec supports.
Glaces de 75 centimètres, pour chambre.
Galeries dorées.
Harmonium, palissandre 3 Registres de DEBAIN.
Voitures, Calèches sur ressorts a pincettes.
Belles Lampes, Modérateur, avec Abata-jour.
Billards Anglais, en acajou et en Chêne.
» Chinois, en Chêne.
» Carambolage, acajou.
Toupies Hollandaises.
Miroirs à main, face et nuque, Pompadour chevalet, etc.
Jouets d'Enfants.
Bouilloires avec Lampes, en Cuivre bronzé.
Réchauds
Malles Polka, pour Overlandmail, de 26 à 30 pouces.
Articles de Chasse, Bouteiller Osier fin, flacons peau binchon pression, Corbins, Boyaux doubles, Ceintures mandrins, Cornes d'appel en Cuivre, bretelles grenade fine. etc.
Boules et Cheminées en Cristal pour lampes Moderateur.
Mèches Soie et Coton, pour lampes Modérateur.

MODES.

1 Caisse fleurs artificielles, très fine.
1 Caisse Taffetas uni, couleurs assorties.
1 Caisse Echarpes barège, Gaze et Nouveauté.
4 Balles Jaconats, dessins nouveaux.
1 Caisse Broderies, composée de Toilettes Brodées, Guimpes, Chemisettes, Basquines, Robes Fillettes Burnous, Châles à Volans, Cols, Jaconat et Mousseline, Entre deux, Mouchoirs brodés, bandes brodées, Robes Mousseline brodée riche à 3 volants, etc. etc.
1 Caisse Flanelle première qualité, Croisée et lisse.
1 Caisse Chapeaux feutre pr. enfants.
1 Caisse Casquettes »
1 Caisse Chapeaux de Dames, paille brune, grise avec plumes et voiles, pour la malle.
Un grand assortiment de chemises blanches et hommes.

L. PLATON & CIE.
(1804) *Magasin en face de la Banque.*

Dadelijk benoodigd een

OPZIENER,

voor een Rijstland in het *Buitenzorgsche.*

(1789) G. H. RENSING.
BIDARA TJINA, 3 Junij 1859.

Eene Juffrouw, zag zich gaarne zoo spoedig mogelijk geplaatst tot de opvoeding van jonge kinderen.
Brieven franco onder letter Z. bij den Boekhandelaar
(1811) H. M. VAN DORP.

Met onderling goedvinden, heeft de tweede ondergeteekende opgehouden te zijn, Administrateur van het JAVA-HOTEL alhier.

M. CARAPIET,
(1800) C. BEER.
SAMARANG

De Procuratie aan den heer ***S. Heilbuth*** verleend, heeft met onderling goedvinden opgehouden te bestaan.

T. CRONE.
BATAVIA, 24 *Mei* 1859. (1751)

Men vraagt voor de Suikerfabriek **Tjilangkap** een *bekwame* Chineesche of Inlandsche ***Suikerkooker.***
Belanghebbenden kunnen zich adresseeren in persoon aan den administrateur op de fabriek of aan
(1768) DÜMMLER EN Co.

TE KOOP Het HUIS op **Goenong Saharie,** thans bewoond door Mevrouw ***Alix.***
Te bevragen bij het bureau der Java-Bode. (1791)

Men biedt op Java te Koop aan, op zeer voordeelige voorwaarden, EENE IN VOLLE WERKING ZIJNDE

ARAK STOKERIJ.

Nadere Informatie Bureau Java-Bode. (1764)

TE KOOP MELKBEESTEN en KALVEN, op
Groot kampong Malaijo. **(1801)**

TE HUUR Met 1ste Julij aanstaande, een **HUIS.**
Adres
(1781) **Mr. HOFMEIJR qq.**

Namens de Directie der JavascheBank wordt berigt, dat de balans der bank goedgekeurd en de winst over het 31e boekjaar ad *f* 407.468:69 verdeeld is als volgt:

1/3 op het Reservefonds	*f* 135.822:90.
uitkeering over 4000 aandeelen ad 13⁵⁸/₁₀₀ % of *f* 67:90 per aandeel	» 271.600:-
op winst en verlies 32ste boekjaar	» 45:80.
	f 407.468:69.

De Secretaris,
(1799) J. VAN LENNEP.
BATAVIA, 4 *Junij* 1859.

Maatschappij tot Bevordering van Mijn-Ontginningen in Nederlandsch-Indië.

Heeren deelhebbers worden uitgenoodigd tot het bijwonen eener ***Algemeene Vergadering*** op Donderdag den 16den Junij eerstkomende, ten elf ure ten kantore van de Heeren **MACLAINE, WATSON & Co.,** en verzocht zich bij verhindering te doen vertegenwoordigen door eenen stemgeregtigde, ingevolge het bepaalde bij art. 21 der Statuten.

Namens de Directie
A. FRASER,
Directeur.
F. H. TIEDEMAN,
Waarnemend Directeur.

BATAVIA, 31 *Mei* 1858. (1767

PAUL VAN VLISSINGEN & DUDOK VAN HEEL.
Van Vlissingen van Heel & Derosne Cail & Co.
TE AMSTERDAM.

De Ondergeteekenden maken bekend, dat bestellingen op Machineriën van gemelde fabrikanten, ook worden aangenomen bij de Heeren B. J. VAN ECK EN Co. te **Soerabija**, VAN DEN BROEK EN VEECKENS te **Samarang** en SAPORTAS EN Co. te **Cheribon**, alwaar tevens alle noodige informatiën te bekomen zijn.

(1769) DüMMLER EN Co.
BATAVIA, 31 *Mei* 1859.

Maatschappij: DE ATLAS.
Fabrijk van Stoom- en andere Werktuigen, te ***Amsterdam.***

De Directie berigt, dat ten gevolge van het bedanken der **O. I. Maatschappij van Administratie en Lijfrente (Kantoor Batavia)** voor de volmagt op haar vroeger verstrekt, zij tot haren algeheele gevolmagtigde benoemd heeft, haren Ingenieur Werktuigkundige, de Heer ***Mathias van Geuns, Jzn.***

Zij neemt de vrijheid dezen Heer, bij alle Heeren Fabriekanten bijzonder aan te bevelen, en vleit zich tevens al meer en meer het vertrouwen waardig te blijven, waarmede men deze Maatschappij door de opdragt van bestellingen zoude willen vereeren.

De Directie voornoemd:
(1756) H. P. VAN HEUKELOM.
AMSTERDAM, 1 April 1859.

Met referte aan bovenstaande advertentie heeft de ondergeteekende de eer aan Heeren belanghebbenden te berigten, hij voorloopig verblijf houdt te *Cheribon*, en zich aanbeveelt voor de levering van alle mogelijke STOOM- en andere WERKTUIGEN voor SUIKER-FABRIEKEN, als:

Luchtledige Kooktoestellen, met toebehooren.
Suikermolens, zoo met Stoom als met water te drijven.
Verbeterde, enkelde Centrifugaaltoestellen.
Uitdamptoestellen, zoo met Stoom als met open vuur te verwarmen.
Defecatie toestellen, met toebehooren.
Gegoten IJzeren Batterij ketels, met bij behoorend Brandwerk.
Bezinkbakken, Vochtheffers, Koelbakken, Schuimpersen, enz. enz.
verder:
Stoomwaterpomptoestellen, zoo vaste als mobiele.
Stoomhoutzaagtoestellen.
Stoomrijstpelmolens.
Tabakspersen, enz. enz.

Alles tegen zeer billijke prijzen en aannemelijke voorwaarden, kunnende de verzekering geven van goede, juiste en vlugge afwerking volgens bestelling van Heeren ***Fabriekanten***, of volgens de laatst uitgevondene verbeteringen.

De Agent der Maatschappij de Atlas
(1757) M. VAN GEUNS, JZN.

MACHINERIEN.

De Ondergeteekenden, Agenten op *Java* van de Heeren GEORGE BUCHANAN & Co., **Ingenieurs** te ***Londen,*** geven hiermede kennis aan **Suikerfabriekanten** en anderen, dat zij voortgaan met het invoeren van

Stoom-Suiker-Machineriën

van het beste maaksel en de nieuwste Constructie.

De prijzen, tegen welke zij zulke **Machineriën** kunnen leveren, alsmede die, van diverse andere bewerkingen van **IJzer** zullen zeer matig worden bevonden, bijzonderheden waaromtrent op verzoek zullen worden medegedeeld.

Zij bieden te koop aan:

EEN ENKELDE CENTRIFUGAAL-MACHINE zonder Stoom-machine.

IJZERWERKEN voor een compleet waterwiel met verbindingsstukken.

DIVERSE WAARLOOZE STUKKEN, geschikt voor Watermolens van *Lowmoor.*

IJzeren Suikerpannen van verschillende dimensiën.

Eenige Perspompen.

Meters voor ***Waterketels*** en ***Vacum pannen,*** enz. enz.

Voor nadere bijzonderheden betreffende de prijzen als anderzins, gelieve men zich te vervoegen tot
(1775) PITCAIRN, SYME & Co.

ROYAL INSURANCE Comp. of Liverpool.
KAPITAAL groot £ 2.000.000 Sterling.

De Ondergeteekenden, Agenten van bovengenoemde Maatschappij, gaan steeds voort met op de voordeeligste voorwaarden verzekeringen te sluiten tegen brandschade

op Pakhuizen, Goederen en Woonhuizen met het Ameublement,

gelegen in de hoofdsteden of in de nabuurschap derzelven, alsook op **Woonhuizen, Thee-, Koffij- en Suiker-Etablissementen** op Java.

De premiën van Assurantie zijn zoo laag mogelijk gesteld, en wanneer klagten mogten voorkomen, die vereffend moeten worden, zal de uiterste billijkheid worden in acht genomen.

(1771) PITCAIRN, SYME EN Co.

LIVERPOOL & LONDON FIRE INSURANCE Comp.
KAPITAAL groot £ 2.000.000 Sterling.

De Ondergeteekenden, benoemd zijnde tot Agenten op ***Java*** van bovengenoemde Maatschappij, deelen bij deze mede, dat zij bereid zijn, om **Polissen van Assurantie** op de meest voordeelige voorwaarden te verleenen op ***Pakhuizen, Goederen en Woonhuizen met het Ameublement,*** gelegen in de hoofdsteden of nabijheid derzelven, alsmede op ***Thee-, Koffij- en Suiker-Etablissementen op Java.***

De premiën van Assurantie zijn zoo laag mogelijk gesteld, en wanneer klagten mogten voorkomen, die vereffend moeten worden, zal de uiterste billijkheid worden in acht genomen.

1772 PITCAIRN, SYME & Co.

SUN FIRE OFFICE
Gevestigd te Londen sedert 1710.

De ondergeteekenden agenten van bovenbedoelde Maatschappij in deze gewesten, zijn bereid om tegen Brandschade te verzekeren, tegen de volgende premiën:

Gebouwen van steen met pannen gedekt gelegen in de steden, zoomede goederen in dezelve. . . . . 1 $^{0}/_{0}$'s jaars.
Gebouwen van steen met pannen gedekt, gelegen buiten de steden, en afgezonderd van andere gebouwen, zoomede goederen en meubelen, daarin aanwezig. . $^{1}/_{4}$ $^{0}/_{0}$ »

Suiker en Koffij-Etablissementen.

Gebouwen van steen met pannen gedekt zoomede Goederen, Producten, Machinerien, gereedschappen, enz. daarin aanwezig. . . . . $^{3}/_{4}$ $^{0}/_{0}$ »
Gebouwen van steen en hout of van hout alleen met pannen gedekt, zoomede goederen enz. daarin aanwezig . . . 1 $^{0}/_{0}$ »
Gebouwen van Hout, met sirappen gedekt, zoomede goederen enz. daarin aanwezig. 1 $^{1}/_{4}$ $^{0}/_{0}$ »
Schepen, liggende ter reeden . . . . 1 $^{0}/_{0}$ »

(1786) TOLSON, HUNT EN Co.

HOLLOWAY'S PILLEN EN ZALF.

Groote hoeveelheden dezer weergalooze Medicijnen worden thans in Oost-Indië en de Indische Archipel gebruikt. Men vindt dezelve bijzonderlijk geschikt voor de Oostersche klimaten, en Inboorlingen zoowel als Europeërs hebben uitgevonden, dat de delfstoffelijk bereide medicijnen, welke vroeger zoo veel aftrek hadden, hoe krachtdadig ook werkende in sommige gevallen, echter te vaak veel schadelijker zijn in derzelver gevolgen dan de ziekte zelve. Holloway's Pillen en Zalf zijn bereid uit niets anders dan wat tot het plantenrijk behoort, en zoo eenvoudig en heilzaam zijn derzelver bestanddeelen dat zelfs het zwakste ligchaamsgestel nimmer door dezelve, ook geen oogenblik, benadeeld kan worden. In ongesteldheden der Lever en Maag zijn deze Pillen een Specifiek, en alle andere ziekten moeten voor het gebruik der Zalf wijken.

De prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:
Doosjes pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Te Batavia	bij	S. B. van Kleeff & Co.
» Banjoemaas	»	M. S. Cheriman.
» Poerworedjo	»	F. Neumann.
» Djocjocarta	»	Buijn & Co.
» Soeracarta	»	W. Veldman.
» Salatiga	»	F. Kruthoffer.
» Tagal	»	Wed. Dort.
» Cheribon	»	W. Galistan.
» Cheribon	»	M. Blok,
» Samarang	»	H. L. de Lyon, de Groot, Kolff, & Co. en bij

de hoofdagenten Soesman & Co. (1792)

Boekbinderij en Kantoor-Handel
Kalie-Besar, tweede huis van Passer-Pisang.

Julius Geselschap,

sedert vele jaren werkzaam aan gunstig bekende etablissementen zoo in Europa als hier, heeft in genoemd lokaal zich gevestigd als

Kantoor Boekbinder, Linieerder & Vergulder.

Door soliede en netten arbeid, hoopt hij zich het vertrouwen waardig te maken en beveelt hij zich in de welwillende bescherming van den Handel en het publiek.

BATAVIA, 1 *Junij* 1859. (1755)

JAVA-BODE

H. H. inteekenaren op bovengenoemd Bla[d] die geneigd zijn met hun abonnement voor het **Twee**[de] **halfjaar 1859** voort te gaan, worden beleefd v[er]zocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Onder[ge]teekende kennis te geven, en hem de gelden daarvo[or] ***Franco*** toe te zenden, opdat hij in staat gesteld mo[ge] worden, de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het Tweede halfjaar:

voor Batavia	*f* 12,50
» Java	» 15.—
» de Buitenbezittingen	» 17,50.
» Nederland	» 22,50.

Brieven ***franco*** aan

den Administrateur,
(1807) H. M. VAN DORP.

De Inteekening en storting voor dat Blad k[an] ook geschieden bij **de Groot, Kolff & C**[o.] en **G. C. T. van Dorp** te *Samarang*, **E. Fuhri & Co.** te *Soerabaija*, **Weijermans & Co.** te *Pasoeroea*[n,] **Blok & Ruzette** te *Cheribon*, **G. A. Hogeraa**[d] te *Madioen* en **H. R. van Wijk, Rzn.** te *Padan*[g.]

Engelsche Patentlaadjes,
PASSERDOOZEN à *f* 25,— tot *f* 75,—
zeer volledig en fijn van bewerking.

VIOLET COPIEER INKT,

in groote kruiken van 1 kan à *f* **18,**— per dozijn.

ALIZARIN- en andere fijne SCHRIJFINKTEN.

Te bekomen bij
H. M. VAN DORP.
BATAVIA 1859. (1765)

Pharmacie de Poche MARINIE[R]
ZAK- EN REIS-APOTHEEK
in Etui,

met verschillende geneesmiddelen die in oogenbli[k]kelijke behoefte voorzien kunnen ***à f 20,—, f 30,— f 40,—*** en ***f 50,—*** naar evenredigheid der groot[te.]

H. M. VAN DORP.
BATAVIA 1859. (176[?]

NEDERLANDSCHE STAATS-LOTERIJ

Loten voor de aanstaande 259 Loterij zijn te bevragen te Batavia bij G. KOLFF & Co.
» Samarang bij de GROOT, KOLFF & Co.

1 Heel Lot	***f* 100.**—
1 Half »	» **50.**—
1 Vijfde »	» **20.**—

De trekking vangt aan in Julij aanstaande. (1753)

VOOR BEMINNAARS VAN FANTAISEREN
beveelt de
SERAPHINE-HARMONICA

door hare fraaije toonen zich bijzonder aan.

Dit sierlijk bewerkt Muzijkinstrument à ***f* 100,**— te bekomen bij den Boekhandelaar H. M. VAN DORP te Batavia. (1796)

238ste Nederlandsche
STAATS-LOTERIJ,
waarin *alhier* getrokken is de HOOGSTE PRIJS der 3e klasse, zijnde

f 25,000,—
op No. 15347.

Voor deze Loterij zijn nog ***Heele, Halve, Vijfde*** en ***Tiende*** gedeelten te bekomen, à ***f* 100,**—, ***f* 50,**—, ***f* 20,**— en ***f* 10,**— ten kantore van den boekhandelaar H. M. VAN DORP te Batavia. (1795)

GEELE AMERIKAANSCHE ENVELOPPES,
sterk en ondoorschijnend, met GOM à *f* 20,— per 1000.

Te bekomen bij den Boekhandelaar,
BATAVIA, 1859. ***H. M. van Dorp.***
(1797)

De Ondergeteekenden, Passagiers van het Brikschip ***Gouverneur van Swieten,*** verklaren bij deze de reis gedurende 5 Januarij tot 21 April 1859, met genoegen te hebben gedaan, en zijn zeer tevreden over de goede behandeling aan boord genoten.

J. P. D. KOSTER,
W. F. BETZ en Echtgenoote,
J. F. DAMMERBOER.

PADANG, 2 *Mei* 1859. (1815)

Op den 8sten zal eene der STOOMSCHEPEN van den ondergeteekende

via Muntok en Riouw naar Singapore vertrekken.

Nadere informatiën bij
(1821) W. CORES DE VRIES.

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag, 4 Junij 1859, No. 45.

BATAVIA.

Gedurende de maand Mei is in de Spaarbank gebragt

eene som van	f 14,717:86
en teruggenomen	» 14,155:15
Tot ultimo Mei beliepen de inlagen in het geheel van 567 inleggers	f 349,025:02
en zijn tot dien datum teruggenomen	» 73,076:19
Zoodat ingelegd blijft	f 275,948:83

Soerabaija, 30 Mei. Toen, een paar jaren geleden, de alom geachte pastoor van Soerabaija N. MOONEN te Samarang was overleden, besloten de ingezetenen van Soerabaija zijne nagedachtenis in zigtbaar aandenken te bewaren. Eene inteekeningslijst voor bijdragen ging rond en weldra waren genoegzame penningen bijeen gebragt voor een monument. Dit gedenkstuk is dezer dagen alhier ontvangen, en in het R. C. kerkgebouw opgesteld tegen de binnenzijde van den muur ten noorden.

Eenvoudig en smaakvol als het is, draagt het werk blijken van de geoefende hand des meesters in beeldhouwwerk. Voor de stadsbewoners mogen wij eene beschrijving overbodig achten, daar het kerkgebouw steeds toegankelijk is voor den belangstellenden bezoeker. Voor hen echter, die daartoe niet in de gelegenheid zijn, leveren wij eene korte beschouwing van dien arbeid in ons volgend nummer, met eene herinnering aan den geachten man, aan wiens nagedachtenis het gewijd is. (*Oostpost.*

NEDERLAND.

Met zekerheid kan men melden, dat door de hooge regering besloten is tot den aanleg eener telegraaflijn van 's Hertogenbosch naar Tilburg, en dat reeds de hoofdingenieur van den waterstaat in het 6de district door den minister van binnenl. zaken is uitgenoodigd, tot het opmaken der bestekken en begrooting voor deze lijn.

— Behalve het adres uit Utrecht, betreffende de homoeopathische geneeswijze, is ook bij de Tweede Kamer ingekomen een adres van drie rotterdamsche homoeopathen, waarbij verzocht wordt, dat de Kamer het daarheen leide, dat in de wet, regelende de uitoefening der geneeskunst, eene bepaling worde opgenomen, waardoor het den arts hier, even als in vele andere landen, geoorloofd wordt aan de zieken, die onder zijne behandeling zijn, homoeopatische geneesmiddelen te leveren.

Ook zijn aan de leden der tweede Kamer rondgedeeld twee brochures, bevattende de geneeskundige wetten (beide in Antwerpen gedrukt), waarin op verschillende gronden wordt aangedrongen op de gelijkstelling der geneeskunst met alle andere vrije vakken van kunst, handel en nijverheid.

Vlissingen, 23 Maart. Niettegenstaande de strenge waakzaamheid der policie en het meest naauwlettend toezigt der daartoe aangestelde ambtenaren, is er op 's rijks werf alhier een stoute diefstal gepleegd, die van de roekeloosheid, zoowel als van de geslepenheid des daders getuigt. De vier bliksem-afleiders, staande op de vier kolossale kappen der constructiewerf, zijn van hunne standaards afgenomen en met de koperen geleiders verdwenen; eenige doorgehakte stukken van den koperen geleiddraad zijn op de werf gevonden, en daardoor heeft men den diefstal ontdekt. Naar men verneemt, is men den dader op het spoor. Deze snoode daad is te voorzeker te meer verfoeijelijk, daar men uit eerloos winstbejag het geheele maritieme etablissement, ja de halve stad als 't ware, bij onweder aan de vernielende bliksemstralen bloot stelde, en de zeer hooge en geïsoleerd staande kappen de aantrekkingskracht bevorderden.

Harderwijk, 24 Maart. Op den 17den April aanst. zal van hier vertrekken, om te Nieuwediep te worden geëmbarkeerd, aan boord van het schip *Honigbij*, gezagv. J. van der Valk, bestemd naar Oost-Indië, een detachement suppletie-troepen, sterk 150 onder-officieren en manschappen, onder bevel van den commandant-majoor J. H. R. Kehler, als medegeleiders de 2e. luitenant A. J. Meijeren de officier van gezondh id A. van Lammeren.

Hellevoetsluis, 6 April. Betrekkelijk het ongeluk, aan de bemanning van de hier te huis behoorende loodskotter no. 7 overkomen, verneemt men nader, dat dit ongeluk is gebeurd in den vroegen morgen van 2 April in het engelsche Kanaal, bij het aan boord brengen van een loods aan het amerikaansche schip *Casilda*, kapt. Stafford, die daartoe sein had gegeven. Door stormweer en hooge zee sloeg de sloep om, die bemand was met een loods-kweekeling P. Spuy, twee matrozen W. Meuldijk en G. van der Sluys, benevens den voor het schip bestemden loods E. Edelenbosch. Allen hadden het geluk de sloep te grijpen, die echter ten twee den male omsloeg; de kweekeling Spuy en de loods Edelenbosch hadden nogmaals het geluk de sloep weder magtig te worden, terwijl zij de beide matrozen, uitgeput van vermoeijenis en geen redding ziende, elkander zagen omarmen en in de diepte verdwijnen. Inmiddels was de loodskotter heu nabij gekomen en wierp men hun een touw toe, waaraan Spuy en Edelenbosch, die nog aan de boot hingen, zich vastklemden; de zee stond echter zoo hol, dat men aan boord van het loodsvaartuig bij het inhalen van het touw meende, dat beide daarvan waren losgeslagen, hetgeen dan ook met den loods Edelenbosch het geval was; de kweekeling Spuy had het geluk nog zoo veel kracht te hebben, dat hij tot bij het vaartuig vastlield, doch ook toen nog zou hij een prooi der golven zijn geworden, indien men hem niet van den loodskotter met een haak gegrepen en hem daardoor, hoewel bewusteloos, gered had. Dit ongeluk bij vernieuwing aan een corps leden overkomen, die voortdurend ten nutte der zeevaart hun leven moeten wagen, is te smartelijker, omdat allen, die het leven verloren, zich hoogst gunstig onderscheidden. De loods Edelenbosch laat eene weduwe met twee kinderen, en de matroos Meuldijk eene hoog zwangere vrouw met een kind achter; de matroos van der Sluys was ongehuwd.

BELGIE.

Brussel, 7 April. In de zitting der kamers is het voorstel aangenomen, om het gouvernements-ontwerp tot vermeerdering van het aantal vertegenwoordigers en senateurs te splitsen. Het voorstel Lelièvre over den achterstand, spruitende uit de schuldvorderingen van ambtenaren der vorige regering, is, met groote meerderheid, naar de sectiën verzonden.

— Op de prijsvraag nopens een vlaamsch en fransch gedicht op de spoorwegen, bij gelegenheid der aanstaande 25 jarige feestviering van het aanleggen des eersten Belgischen spoorwegs, zijn 47 vlaamsche en 20 fransche antwoorden ingekomen.

— Gisteren liep te Luik het gerucht, dat een goederen-waggon, welks lading aanzienlijke waarde had, op den spoorweg tusschen Luik en Brussel verbrand was.

ENGELAND.

Londen, 7 April. Graaf Derby's ministerie is niet afgetreden, maar zal het parlement omstreeks Paschen, misschien 8 of 10 dagen vroeger, ontbinden. Eenige hoogst noodige zaken moeten afgedaan worden, alvorens de parlementsleden naar huis kunnen gaan, om zich tot nieuwe verkiezingen voor te bereiden. Waarschijnlijk zal nu het derde nieuwe Parlement sedert 1855, tegen Junij of Julij bijeenkomen, ten einde gedurende 1860 weder niets van belang uit te rigten. Tot zoo lang zullen de tegenwoordige ministers in allen gevalle den vrede van Europa trachten te bewaren; want met dit doel blijven zij aan het bewind. Immers dat de vrede tot dusverre niet verbroken werd — zegt lord Derby — is te danken aan het doorzigt, de kennis, de gematigdheid enz. enz. van graaf Malmesbury. Welke belangrijke gevolgen deze uitmuntende hoedanigheden van genoemden graaf gehad hebben, kan een ieder beoordeelen, die de minste aandacht gewijd heeft aan den loop der politieke gebeurtenissen. Hoe het zij, het ministerie blijft in allen gevalle den invloed, dien het tot hiertoe had, behouden, tot dat een nieuw Parlement het op nieuw de gelegenheid geeft af te treden; iets dat, volgens het gevoelen der meesten, thans de pligt geweest ware van het cabinet. De lords Russell en Palmerston, wier naijver door graaf Derby genoemd is de kiem der verdeeldheid, waardoor een bewind onmogelijk wordt gemaakt, uitten eergisteren avond het gevoelen, dat het ministerie had kunnen volstaan met de reformbill te verwisselen voor eene andere, hetgeen door lord Derby als eene beleediging werd beschouwd. Laatstgenoemde verweet aan lord Palmerston in de bitterheid zijns harten, dat hij, bij 't aanvaarden van zijn bewind, de belofte van eene reformbill in de troonrede had opgenomen en zoo doende aan 't tegenwoordige ministerie een last had overgedragen, die in strijd was met zijne politieke strekking. Een ministerie, zeide hij, behoo de geen maatreg l in de troonrede aan te kondigen, waarvan het den grondslag nog niet had vastgesteld. Lord Derby herinnerde vervolgens, hoe hij, bij 't aanvaarden van het bewind, daartoe genoopt was geworden door de herhaalde opdragt van de koningin, ofschoon bij H. M. had medegedeeld, dat hij hoogstens op een derde van de leden van het Lagerhuis rekenen kon en, bij eene verdeeling van de verschillende nuancen der oppositie, in eene minderheid van 400 of 159 zou zijn. Onder deze omstandigheid, die hem noodzaakte, 's rijks bestuur op zich te nemen met eene erkende minderheid, had de minister voorzeker gehoopt op eene grootere toegevendheid bij het Lagerhuis, die hem ook zonder twijfel zonde te beurt gevallen zijn, wanneer de radicalen zich niet onverzettelijk betoond hadden in de kwestie van de reformbill.

Opmerkelijk was de misslag, dien eergisteren de *Times* en een paar andere dagbladen begingen, door aan te kondigen, dat het ministerie zich eenvoudig onderwerpen zou aan de bevelen van het Lagerhuis, en wel uithoofde graaf Derby onder den invloed handelde van de wenschen eener persoon (de koningin), die door de constitutie boven de wisseling van de partijen geplaatst was; ja de *Times* zinspeelde er zelfs op, dat lord Derby zijn vermeedelijken opvolger gedoodverwd had als iemand, die den vrede van Europa in gevaar zou kunnen brengen. In de rede van graaf Derby komen, dit is niet te ontkennen, zinsneden voor, die zulk een vermoeden regtvaardigen. Deze rede, die zoo als genoemd blad aanmerkt, zeer goed gepast zou zijn geweest in de *Roode Leeuw* of in eene andere herberg, bij gelegenheid van de aanstaande verkiezingen, was bijna eene aaneenschakeling van verwijten en beschuldigingen jegens lord John Russell, hoewel, zoo als gewoonlijk bij zulke gelegenheden het geval is, met eenige pligtplegingen beginnende. De edele lord, die met 1854 begon, besteedde een geruimen tijd aan het opsommen van lord John Russells loopbaan, als minister en lid van het ministerie en vergat zich zelfs zoo ver, dat hij feiten opgaf, welke door graaf Granville, die als gewezen ambtgenoot van lord John Russell daartoe 't best in staat was, voor ten eenenmale onjuist verklaard werden. Ook omtrent de tegenwoordige gers van de natie, drukte lord Derby zich met even weinig omzag uit; als hij voor eene vergadering in de *Roode Leeuw* zoude gedaan hebben en bezigde zelfs de uitdrukking, dat het ministerie zich, met uitzondering van een enkelen keer, niet te beklagen had over het ongepaste inmengen der leden in de bestelling van

's lands zaken; een gezegde, dat in den mond van een zuiveren Tory voegen moge, maar geenszins den bijval der kiezers zal wegdragen. Graaf Derby heeft door zijne driftige en persoonlijk vijandige rede lord John Russell meer dienst gedaan, dan al de debatten over de hervormings-kwestie; zijne tegenpartij had intusschen de voorzorg genomen, om zijne beginselen van hervorming in het kiesstelsel (waaronder de geheime stembus niet behoorde) aan het Lagerhuis mede te deelen en dat bijna op hetzelfde oogenblik, dat graaf Derby in het Hoogerhuis hem van gebrek aan beginselen beschuldigde.

Wat het bogen der ministers betreft op hun invloed tot het verhinderen van den oorlog — uit de verschijnselen, die zich dagelijks opdoen, krijgt men daarvan juist geen hoog denkbeeld. Voorzeker is de oorlog nog niet verklaard, doch dat dit te wijten is aan de tegenwoordige Engelsche ministers, zal wel niemand kunnen volhouden; en wat de toekomst betreft, zoo is het veeleer te vrezen, dat hunne blijkbare instemming met Oostenrijk eene tegenovergestelde werking hebben zal op den volksgeest in Engeland. De Engelsche natie heeft op dit oogenblik een even zoo sterken afkeer van den oorlog als eenige andere en zou zekerlijk ieder minister, die daartoe medewerkte, onmiddelijk doen vallen; maar zij zal noch kan dulden, dat de belangen van Italie worden opgeofferd aan die van eene dynastie of aan een despotiek stelsel. Met een minister aan 't hoofd, in wiens vrijheidszin de bevolking vertrouwen stelde, zou er hoegenaamd geen aanleiding tot opgewondenheid bestaan, terwijl die nu wordt in 't leven geroepen door een steeds aangroeijend wantrouwen in de bedoelingen van het ministerie Derby.

De belangstelling in het congres is van lieverlede gesleten, bij de verwijdering van het uitzigt op de zamenstelling van dat ligchaam.

FRANKRIJK.

Parijs, 5 April. De conferentie wegens de Donau-vorstendommen zal, gelijk heden met vrij groote zekerheid wordt gemeld, overmorgen geopend worden. De dubbele verkiezing van kolonel Kuza zal, naar alle waarschijnlijkheid, als voldongen feit erkend worden, hoewel niet alleen de Porte, maar ook Oostenrijk schijnt besloten te hebben, tegen zulk eene schreeuwende verkrachting der tractaten te protesteren.

— Het congrès *par excellence* zal insgelijks nog in deze maand en, naar men wil weten, reeds den 20sten April, zijne zittingen aanvangen. Rusland zal door vorst Gortschakow en baron Brunnow, Engeland door graaf Malmesbury en lord Cowley worden vertegenwoordigd. Vorst Gortschakow heeft St. Petersburg wel is waar nog niet verlaten, gelijk nogtans beweerd werd; ook is zijn vertrek nog niet bepaald, doch hij wacht slechts het eindbesluit nopens den zetel van het congres af, om zijne reis te aanvaarden. Overigens is het vertrouwen op den goeden uitslag van het congres weder zigtbaar verzwakt, vermits Oostenrijk niets minder schijnt te beoogen, dan alles te beproeven, om de pogingen der vredelievenden tegen te werken. Behalve met de reeds gemelde ontwapening van Piëmont, pijnigt het Weener cabinet Frankrijk met het verlangen, dat het reeds vooraf bij de onderhandelingen over de preliminairen zich tot eene meer of minder onvoorwaardelijke erkenning der tractaten van 1815 verpligte. Men houdt zich verzekerd, dat Frankrijk daaraan niet zal voldoen.

— De *Indépendance* zegt, dat de verschillende tegenstrijdige geruchten, welke verspreid zijn over de onderhandelingen, gepaard om de uitbarsting van een oorlog tusschen Oostenrijk en Frankrijk, opzigtens Italie, te voorkomen, deze bijzonderheid oplevert, dat de tijdingen, die de kansen voor den vrede aanbieden, uit Londen, Berlijn en St. Petersburg komen, terwijl die in tegenovergestelden zin steeds uit Weenen of Parijs gedagteekend zijn.

— Een persoon, eergisteren uit het Zuiden van Frankrijk aangekomen, is ooggetuige geweest van het schouwspel, dat de Zuid-Oostelijke departementen aanbieden, namelijk, dat van de Isère, waar zekere plaatsen met soldaten en artillerie zijn opgepropt.

— Dagelijks wordt het zekerder, dat Piëmont weigert, deel aan het congres te nemen, indien zijn plenipotentiaris er slechts eene beraadslagende stem zal hebben. Dit ultimatum schijnt geene kans tot welslagen te verkrijgen.

Men heeft gesproken van eene reis, die de keizer naar Lyon zou ondernemen, om aldaar eene groote wapenschouwing over de troepen te houden. Dit gerucht is echter niet bevestigd.

— Bij den senaat zijn twee petitiën ingekomen; de eerste is tegen de schaalregten op de granen gerigt, de tweede dringt aan op eene herziening van het artikel in de grondwet, betreffende de ministeriële onverantwoordelijkheid.

— Maarschalk Randon, ex-gouverneur van Algerie, dien men in ongenade geloofde, zal worden belast met het opperbevel van het kamp, dat op de grenzen van de Var wordt gevormd. Bij de revue van eergisteren reed hij aan het hoofd van den schitterenden staf des keizers.

— Generaal Tanti, door de Piëmontsche regering met eene zending naar keizer Napoleon belast, is heden door dezen ten gehoore ontvangen.

— Ter beurze van heden liep een gerucht, dat aan het wetgevend ligchaam eene leening van 750 millioen fr. zou worden aangeboden. Hoewel de fondsen daardoor eenigzins aangedaan werden, hecht men in het algemeen weinig geloof daaraan.

— Het berigt betreffende de ophanden zijnde aankomst van het vreemdelegioen in Frankrijk, wordt heden volkomen bevestigd. De dépôts der beide regimenten zullen zich naar Ajaccio (Corsica) begeven.

— Te Marseille zijn, den 5 den April, 917 man van het 45ste regiment van linie uit Algerie aangekomen, behoorende tot de Afrikaansche divisie. Een tweede bataillon van dit regiment werd gisteren te Marseille verwacht.

Gisteren-avond zag men in de Opéra, waar de *Favorite* opgevoerd werd, den Abyssinischen prins, koning van Tengu; hij was vergezeld van zijn eersten minister en een tolk. Gedurende een oogenblik waren deze vreemdelingen in den foyer het voorwerp der algemeene nieuwsgierigheid, te meer daar eenige personen het gerucht hadden verspreid, dat het twee Caraïbische opperhoofden waren, die met hun volk 575 passagiers van de 580 op het vaartuig *St. Thomas* hadden opgegeten. Het feit is dat de prins tanden heeft, die zoo groot zijn, dat men er onwillekeurig van schrikt.

— Bij de laatste loting der miliciens van het eerste canton, te Nantes, gebeurde er iets, dat op alle daarbij aanwezige personen een diepen indruk te weeg bragt. Er vertoonde zich namelijk eene vrouw, met een kind van zestien maanden op den arm, en verzocht, of de kleine voor zijn vader mogt loten. Dit werd toegestaan. Het kind nam intusschen drie briefjes te gelijk uit de bus, en ofschoon zij er eerst veel moeite toe moest aanwenden, om het den kleine begrijpelijk te maken, dat er van die drie rolletjes maar één mogt genomen worden, liet het toch eindelijk weder twee in de bus vallen. De zigtbare angst der moeder, dat het kind nu welligt eene ongelukkige keuze kon gedaan hebben, had aller belangstelling opgewekt, en met eene zekere spanning stonden alle aanwezigen den uitslag af te wachten, toen het bleek, dat het getrokken briefje no. 142 was, hetwelk voorzeker, daar er in het geheel slechts 145 lotelingen waren, wel eene hoogst gelukkige keuze mogt heeten. Toen de president het nommer afkondigde, ging er een algemeen gejuich op. Het kind, dat zulk eene gelukkige greep gedaan had, was het zoontje van een werkman, die op dit oogenblik in eene suikerfabriek te Cayenne werkzaam is.

— Een zestigtal Bedouïnen, die op het eiland Sint Marguérite in verzekerde bewaring werden gehouden, zijn thans naar het eiland Corsica overgebragt, alwaar zij op hun woord op vrije voeten zullen gesteld worden, onder voorwaarde, dat zij zich verbinden tot de bebouwing van het terrein, hetwelk hun door het gouvernement zal worden afgestaan en waarvan ieder hunner een afzonderlijk gedeelte zal worden aangewezen.

— In den *Moniteur* komt het volgende berigt voor: De heer Guérin Méneville heeft de eer gehad, den keizer in eene bijzondere audientie de voortbrengselen te vertoonen van de nieuwe Chinesche zijdewormen, die hij in Frankrijk ingevoerd en inheemsch gemaakt heeft, en die in de open lucht, bijna zonder moeite, niet op moerbeziënboomen, maar op twee uit Japan afkomstige heesters gekweekt worden. De keizer heeft met belangstelling deze nieuwe zijde beschouwd, wier productie-kosten zoo weinig zijn, dat zij een artikel van verbruik voor alle volksklassen zal kunnen worden.

In zijne zorgvuldigheid voor onze landbouwers, welke thans door de heerschende ziekte der gewone zijdewormen zoo groote schade lijden, heeft de keizer bevolen, dat er beslissende proeven zouden worden genomen, met het doel om die teelt, welke eene bron van rijkdom voor Frankrijk en Algerie kan worden, te verbreiden.

— Parijs is met eene nieuwe, werkelijk beziens-waardige inrigting verrijkt. Dezer dagen is de nieuwe slagterij van den vleeschhouwer Duval, in de staat Tronchet, achter de Magdalena kerk geopend. Dit grootsche vleeschmagazijn, welks opening een aantal nieuwsgierigen gelokt had, kan men met het volste regt den eersten slagterswinkel der wereld noemen; zoowel zijne prachtige bouworde en versiering, als zijne inrigting verdienen dit ten volle. Het front van het gebouw, aan de straat, beslaat 30 meters, en is geheel uit wit en verguld marmer, met balken, zuilen en balustraden van porphyr zamengesteld. De halvemaanvormige toonbank, bestaat insgelijks uit wit marmer en wordt door verzilverde zuilen gedragen. Langs de muren van het magazijn is eene dubbele étagère van wit marmer met bronzen kolommen kringvormig geplaatst, waarboven zich drie rijen ijzeren stangen met haken bevinden, waaraan het vleesch wordt opgehangen. In het midden van dezen winkel verrijst eene springfontein met eene kom van porphyr, welker middellijn 2 meters bedraagt; rijke vazen met de prachtigste bloemen, en fraai geschilderde bakken met heesters zijn smaakvol langs de overige ruimte aangebragt, en verleenen aan eene koopwaar, welke overigens niets aantrekkelijks bevat, een bijna bevallig aanzien. Het dienstpersoneel bestaat uit 59 personen. Schoone kantoordames met zijden kleederen en smaakvol kapsel, en slagersjongens met sneeuwwitte jasjes en gefriseerd hair, voltooijen deze fraaije inrigting. Den eersten dag werden 50 ossen, 40 kalveren en 60 schapen, allen versierd, ter verkoop in dit établissement ten toon gesteld.

— Uit de laatste berigten van Mauritius en Réunion ontvangen, blijkt, dat de inkomsten van eerstgenoemd eiland, sedert 1830, mede ten gevolge van het nieuwe tolstelsel, zijn verdubbeld. Door de vrijheid van handel en van arbeid daartoe in staat gesteld, zendt deze kolonie het één derde van haar suiker naar Frankrijk, en dit derde deel is waarschijnlijk een grooter hoeveelheid dan de geheele opbrengst in de vorige eeuw, onder het stelsel van slavernij en van het koloniaal verdrag.

Ook Réunion is merkelijk vooruitgegaan, zoodat dit eiland het voornaamste overzeesche etablissement geworden is, dat Frankrijk bezit, hoewel het in zijn vooruitgang niet zulke reuzenschreden gemaakt heeft als Mauritius. De meerdere bloei van Réunion dagteekent van de emancipatie der negers.

Bij een besluit van den gouverneur, van 31 December jl., is een commissie benoemd, belast met het onderzoek van een ontwerp van herziening van het tolltarief, dat later aan de regering van het moederland ter goedkeuring zal worden aangeboden.

Volgens een ander besluit, zijn er premien ingesteld ter aanmoediging van de veeteelt.

In het officiëel dagblad van de kolonie, wordt een berigt medegedeeld van wege het locaal bestuur, betreffende de emigratie van Europeanen naar de fransche kolonien, welk stuk hoofdzakelijk aan de landbezitters geadresseerd is. Bovendien heeft de gouverneur aan de kamer van koophandel een brief gerigt, waarin de handelstand van de kolonie uitgenoodigd wordt, zijn operatien ook tot Cochinchina uit te breiden en partij te trekken van de bezetting van Tourane door de vloot en landingstroepen onder bevel van den admiraal Rigault de Genouilly. Deze brief maakt de bewoners van Réunion bekend met de hulpmiddelen, die de betrekkingen met het zuid-westelijk Azië hun kunnen opleveren.

DUITSCHLAND.

De *Wiener Zeitung*, die in de jongste dépêche van graaf Cavour aan den markies d'Azeglio, dd. 17 Maart een nieuw blijk zag van den laaghartige en verachtelijke staatkunde " van het Turijnsche cabinet, is hierin van meening, dat bedoeld document is opgesteld in het volste bewustzijn van de slechtheid der zaak die het voorstaat, en dat graaf Cavour er slechts mede beoogde, de Engelsche natie om den tuin te leiden.

— Zoo wel te Munchen, als in andere Zuid-Duitsche staten, wordt bij voortduring de St. Helena-medaille door de bezitters daarvan aan de Fransche gezanten teruggezonden.

— De *A. A. Ztg.* meent uit eene goede bron te weten, dat het denkbeeld tot het houden van een congres niet van St. Petersburg, maar van Parijs is uitgegaan. De Fransche regering zou namelijk een voorstel daartoe te Londen gedaan hebben, vóór de zending van lord Cowley. Het cabinet van St. James nam op zich, iemand te vinden, die dit voorstelde, waarop onderhandelingen tusschen Lord Malmesbury en den heer von Brunnow plaats vonden, die tot resultaat hadden, dat het cabinet van St. Petersburg op zich nam, het voorstel te doen, als van den Czar uitgaande. Lord Cowley deed het voorstel te Weenen en vernam daar de voorwaarden, waarop het cabinet van Weenen tot dit plan wilde toetreden. Is de *O. D. Post* goed onderrigt, zoo als dit blad zegt, dat Oostenrijk de Aken- congresacte van 1818 als grondslag heeft voorgesteld en dat die te Parijs aangenomen is, dan heeft het Weener cabinet in dezen strijd een gunstig resultaat verkregen. Men voegt er bij — hoewel dit minder waarschijnlijk klinkt — dat aan Oostenrijk ook de overlegging van het tractaat tusschen Frankrijk en Sardinie toegezegd is. Dit zou echter eerst na veel tegenstand geschied zijn.

ZWITSERLAND.

Bern, 5 April. De Pruissische gezant, de heer von Kamptz, heeft gisteren aan den bondspresident het antwoord der Pruissische regering op de neutraliteitsverklaring van den bondsraad overhandigd. Daarin wordt gezegd, dat het Berlijner cabinet op het behoud van den vrede hoopt, en dat het, van zijn kant, niets zal verzuimen, wat tot de bereiking van dit doel kan leiden. Met betrekking tot de zienswijze van den bondsraad, over de houding, die Zwitserland tegenover het neutrale gebied van Savoije zal aannemen, laat de Pruissische regering zich uit op eene wijze, waaruit men kan opmaken, dat zij met de verklaring van den bondsraad, die in alle opzigten loyaal genoemd wordt, instemt.

— In het *Journal de Genève* is sprake van een klein congres der Italiaansche staten, dat te Genève, te gelijk met het groote te Baden-Baden, zou worden gehouden. Piëmont zou alleen aan het eerste deel nemen.

— De bondsraad heeft zich competent verklaard in zake van de verkiezingen in Tessino, en verlangt van de regering van dit canton de daarop betrekking hebbende documenten.

ITALIE.

Te Florence en Livorno circuleert een adres ter onderteekening, dat bestemd is, om aan de gevolmagtigden der vijf groote mogendheden op het congres te worden gezonden. In dat adres wordt onder anderen aangedrongen op eene volledige onafhankelijkheid der Italiaansche staten, gewaarborgd door de groote mogendheden; afschaffing van alle bijzondere tractaten, sedert 1815 door Oostenrijk met de Italiaansche vorsten gesloten; afschaffing van de clausule van het Weener-tractaat, waarbij aan Oostenrijk het regt wordt toegekend, om de vestingen Ferrara, Comachio en Piacenza te bezetten; invoering van een uitsluitend inlandsch leger tot handhaving der orde; oprigting van een Italiaanschen bond, wiens gezamentlijke troepen, bij wijze van contingent, de Italiaansche vestigen zullen bezetten; slooping van alle vestingen, die niet uitsluitend bestemd zijn tot verdediging van den nationalen bodem; invoering van vertegenwoordigende instellingen, vrijheid van drukpers, enz.

— De stad Brescia is op het punt geweest van gebombardeerd te worden. Den 23sten Maart gaf de militaire commandant plotseling aan de bezetting van het kasteel, dat de stad bestrijkt, last, om, als gevolg der door hem ontvangen instructien, onverwijld met het bombardement een aanvang te maken. Zonder dralen werden dientengevolge de noodige toebereidselen gemaakt; de omstandigheid, dat de commandant bevolen had, om dadelijk met gloeijende kogels te schieten, deed van zelf eenig uitstel ontstaan en daaraan had de stad hare redding te danken. Een luitenant werd namelijk getroffen door de verandering, die de gelaatstrekken van den commandant ondergaan hadden, sprak hem aan en, toen hij niets dan onzamenhangende woorden van hem ten antwoord kreeg, begreep hij, dat de man plotseling krankzinnig was geworden. Een dadelijk ingesteld onderzoek bevestigde dit vermoeden en de stad was voor vernieling bewaard.

SPANJE.

De heer Esteban Collantes, gewezen minister in het cabinet San Luis, die, zoo als wij reeds meldden, in staat van beschuldiging zal worden gesteld, ter zake van misbruik van vertrouwen, tijdens zijn bestuur, ten nadeele van 's rijks schatkist gepleegd, heeft, blijkens de overgelegde stukken, geen deel gehad aan deze misdaad, maar is schandelijk bedrogen geworden door een der ambtenaren, die alleen strafbaar is en zich thans in Engeland bevindt. In de zitting van den 20sten Maart, heeft de heer Collantes aan het congres ophelderingen gegeven, en geprotesteerd tegen de onregelmatigheid, waarmede deze vergadering ten zijnen aanzien is te werk gegaan, door nl. te besluiten, dat het voorstel, om hem voor den senaat in staat van beschuldiging te stellen, in overweging zal worden genomen.

DONAU-VORSTENDOMMEN.

Naar men verneemt zal de Porte de dubbele verkiezing van vorst Kuza tot hospodar van Moldavië en van Wallachye bekrachtigen, doch onder de voorwaarde, dat de nieuwe hospodar in het vorstendom, hetwelk hij niet tot den zetel zijner regering kiest, een plaatsvervanger stelle. Het regtspunt is dus erkend, aangenomen, dat dit berigt juist is.

SERVIE.

In den antwerpschen *Précurseur* vinden wij een berigt uit Weenen, volgens hetwelk vorst Milosch overleden zou zijn, en zijn zoon, vorst Michael, de teugels van het bewind in handen zal nemen.

— Uit het naburige Servie komen zeer verontrustende tijdingen; van geloofwaardige zijde wordt namelijk verzekerd, dat, onder bemiddeling van het cabinet van St. Petersburg, een of- en defensief verbond gesloten zoude zijn tusschen prins Milosch en den hospodar van de vereenigde Donau-Vorstendommen; bij dit verbond zoude, voor het geval van eene gewapende interventie van de Porte, wederkeerige ondersteuning zijn bedongen. Hiermede staan de krijgstoerustingen in Servie en in de Vorstendommen in naauw verband. Mogten de Montenegrijnen zich eveneens bij Servie aansluiten, dan zoude de Porte bezwaarlijk eene voldoende krijgsmagt tegenover de troepen der coalitie kunnen stellen. Oostenrijk kan een oorlog zoo nabij zijne grenzen niet zonder ernstige bezorgdheid zien ontwikkelen, want daardoor zoude het genoodzaakt worden, op die grenzen ook troepen te concentreren.

AMERIKA.

De berigten uit de Vereenigde Staten loopen tot den 24sten Maart. De president der Unie heeft, toegevende aan het verlangen van de demokratische partij, besloten, dat er geene buitengewone zitting van het congres zal worden bijeengeroepen.

— De *Union*, welk blad voor officieel gehouden wordt, zegt, dat, naar alles wat bekend is te oordeelen, de Engelsche en Fransche regeringen niet voornemens zijn, in de staatkundige aangelegenheden van Mexico te interveniëren. Wat de Engelsche politiek in Nicaragua betreft, zoo verzekert genoemd blad, dat de Amerikaansche regering daarmede genoegen neemt.

— De rekening en verantwoording van het departement der posterijen sluit met een deficit van 8 millioen dollars.

— Er heeft te New-York een groote meeting plaats gehad, ten gunste van den aankoop van het eiland Cuba.

— Met betrekking tot den heer Belly en diens plan, betreffende het kanaal van Nicaragua, schrijft de Washingtonsche correspondent van de *New-York Herald*, dat die moeijelijkheid spoedig geëindigd zal zijn. De bankier Baring, te Londen, had geschreven, dat geen Londensch huis aan de onderneming zoude deelnemen en dat de Fransche regering vreemd was aan het plan des heeren Belly.

— Volgens de *New-York Tribune* zijn 48 guano-eilanden in den Stillen Oceaan door Amerikanen ontdekt en in bezit genomen. Ook de Franschen hebben in dien Oceaan eenige guano-eilanden ontdekt en zijn reeds bezig de mestspecie in hun schepen te laden. Alhoewel in dit berigt de ligging van ieder dier eilanden duidelijk wordt omschreven, verdient het ontdekken van zóó vele guano-eilanden vooralsnog geen onvoorwaardelijk geloof; men herinnert zich althans, dat de Engelsche regering onlangs nasporingen in den stillen Oceaan heeft laten doen, opzettelijk om guano-eilanden te zoeken, doch dat nergens een spoor daarvan aldaar te vinden was.

— Te New-York zeide men, dat in de zee van Ochotsk moeijelijkheden zijn gerezen, ten gevolge daarvan, dat de Russische brik *Constantine* aan eenige Engelsche en Fransche vaartuigen wilde beletten, de walvischvangst in die zee uit te oefenen.

— De *Boston Post* meldt uit Toronto, dat bij het parlement van Canada eene petitie is ingekomen, waarin vergunning wordt gevraagd voor de oprigting eener maatschappij tot het leggen van een onderzeeschen telegraaf tusschen Amerika en Groot-Brittannie, via Groenland, IJsland en de Faro-eilanden.

— Te Toronto is het berigt ontvangen, dat het nieuwe tarief van regten door het Canadasche parlement in committé was aangenomen. Volgens dat tarief zullen thee en koffij, te beginnen met 1860, een invoerregt ad valorem van 15 pCt. betalen, terwijl het invoerregt op suiker, reeds van Julij a. s. af, naar kwaliteit 30—40 pCt. zal bedragen.

— De bekende generaal Walker is, op reis naar Californie, te Havana aangekomen.

— Uit Mexico verneemt men, dat Miramon met 5000 man uit de hoofdstad naar Vera-Cruz was vertrokken; bij het vertrek der mailboot zeide men, dat hij nog maar 25 mijlen van Vera-Cruz verwijderd was en men zag dan ook een aanval te gemoet. Men hield overigens de inneming der stad voor waarschijnlijk.

— Uit Caracas wordt gemeld, dat een nieuw ministerie was gevormd, met den expresident Soublette als minister van buitenlandsche zaken.

— De regering van Guatemala heeft het decreet opgeheven, waarbij de uitvoer van zilvererts en zilveren munt verboden was.

— Het *Jornal do Commercio* meldt, dat het geschil tusschen de Vereenigde Staten en Paraguay op eene vredelievende wijze is geschikt. Er zoude tusschen de beide staten een nieuw tractaat van handel en scheepvaart worden gesloten.

— Het Peruaansche escader, dat Guayaquil blokkeert, had bij het eiland Puna een met indigo beladen Spaansch schip genomen. De blokkade van de havens van Ecuador duurde voort.

— Het gouvernement van Chili heeft, tengevolge der in het departement Capiago heerschende gisting, bevel gegeven, dat de havens van Caldera, Huasco en Carrizal Bajo tot nader order zullen gesloten zijn. Deze maatregel zal evenwel niet toepasselijk zijn op vreemde oorlogschepen.

BRITSCH-INDIE.

De *Englishman* houdt het er voor, dat er te Calcutta spoedig gebrek aan werklieden zal zijn. Met het draineren zou een aanvang gemaakt worden, terwijl er insgelijks binnen kort gewigtige werkzaamheden aan spoorwegen zouden worden ondernomen. Het arbeidsloon is dan ook reeds verhoogd, en zal nog vermeerderd moeten worden. Het is om deze reden, dat genoemd blad de emigratie van koelies wil hebben belemmerd, dewijl het zich vast verzekerd houdt, dat geen inboorling Indië zal verlaten, wanneer hij in zijn geboorteland een behoorlijk loon kan verdienen. De eenige wijze, om den arbeid goedkooper te maken, is, de gemeenschap met het binnenland en met andere voorsteden van Calcutta, waarin de werklieden voortaan moeten wonen, gemakelijk te maken.

— De geschillen, die sedert 1847 onder de Mahomedanen, te Colombo, op Ceylon bestaan, zijn, naar men zegt, onlangs in der minne bijgelegd. Dit resultaat zou verkregen zijn ten gevolge van de komst van een priester, die door een committé te Mecca speciaal met dit doel uit Arabië was afgezonden. Hij werd vergezeld door drie andere aanzienlijke Mahomedanen. De tooneelen bij deze verzoening moeten hoogst aandoenlijk geweest zijn.

CHINA.

Reeds in de tweede eeuw van onze jaartelling, hebben de Chinezen zich van papieren-geld bediend. Dewijl hun muntstukken destijds grooter en zwaarder waren dan thans, is het niet te verwonderen, dat dit schrandere volk al spoedig bedacht is geweest op middelen, die hen in staat zouden stellen, de ongelegenheid mijden, welke een in het dagelijksche leven zoo lastige munt hun opleverde.

Gedurende vijfhonderd jaren bleef het onder verschillende wijzigingen bestaan, totdat het eindelijk, onder de dynastie van de Kings, te midden van de binnenlandsche oorlogen, in onbruik raakte. Onder de Mandsjoes bediende men er zich intusschen op nieuw van, en sedert dien tijd is het gebruik daarvan in China algemeen.

Even als elk, die maar wil, zich in China als bankier kan nederzetten, zoo kan ook elk bankiershuis biljetten uitgeven. Meestal worden deze biljetten door middel van koperen platen gedrukt; maar sommige kleine bankiers maken tot dat einde nog van houten blokken gebruik. Deze biljetten, die langer en smaller zijn dan de bij ons in zwang zijnde, zijn omgeven van een versierden rand, waarin volzinnen uitgedrukt staan, in welke hoog wordt opgegeven van de reputatie van het huis. Men heeft drieërlei papier: voor *cashes*, voor *dollars* en voor zilver *sycée*. De eerste gelden van 400 cashes (circa één gulden) tot honderd duizenden cashes, en worden bij alle kleine betalingen veelvuldig en geregeld gebruikt. De biljetten voor dollars, ter waarde van 1 tot 500, soms van 1000 dollars, circuleren onder de kooplieden, en zijn even als de muntstukken, die zij vertegenwoordigen, aan geen vasten koers onderhevig. De biljetten voor zilver, *sycée*, zijn van één tot verscheiden honderden *taels* (oncen), en worden voornamelijk gebezigd in de bureaux van het gouvernement, om in den last, welke aan het doen van uitbetaling in klinkende munt verbonden is, te gemoet te komen. Onverschillig welke ook de waarde of de benaming van de biljetten is, kan de houder de betaling van de geheele som eischen, wanneer het hem goeddunkt, en hij onvangt het zonder eenige korting, daar de bankier bij de uitgifte zijn voordeel heeft. Ingeval er biljetten verloren raken, verzet men zich tegen de betaling daarvan en spoedig wordt dan de persoon uitgevonden, in wiens handen zij gevallen zijn, want het is niet gebruikelijk, biljetten van zekere waarde, bijvoorbeeld van 100 dollars, in betaling aan te nemen, zonder zich eerst van de echtheid te overtuigen bij de bank, die ze uitgegeven heeft. Overigens wordt er geen schadeloosstelling verleend voor de biljetten, die verloren geraakt of bij toeval vernietigd zijn. In China hoort men weinig van vervalschingen van dergelijke biljetten, misschien wel doordien zij geen voordeel genoeg opleveren, en uithoofde van de moeijelijkheid, aan het uitgeven van biljetten van een aanzienlijk bedrag verbonden. Overigens wordt de falsaris gestraft met deportatie, gevangenisstraf of zweepslagen, naar de omstandigheden.

Iets over het Tiendregt in Turkije. 1)

Na onze rede 2) in de Tweede Kamer der Staten-Generaal tot verdediging van ons voorstel tot afkoopbaarheid der tienden, werd in één van de laatste nommers van het dagblad *Nederlandsch Indië* een artikel tegen ons gerigt, waarin wij uit de hoogte van grove onwetendheid met het Mahomedaansche regt beschuldigd werden, omdat wij van de tienden der rayas in Turkije gesproken hadden. Wij worden daarbij op de schriften van den beroemden orientalist WORMS verwezen, welke echter duidelijk tot de verre kennissen van den Schrijver van dat artikel behoort. Het is onze gewoonte niet, om op dagbladartikelen, die tegen ons gekant zijn, te antwoorden; er zoude geen einde aan zijn, en wat vruchten of genot zouden onze lezers uit zulk een persoonlijke polemiek trekken? Wanneer wij thans van dezen regel afwijken, is het niet om den verwaanden toon, welke in dat artikel heerscht, te bestraffen, maar om het doel, waarmede het geschreven is, en dat met een groot koloniaal misbruik in verband staat, in het licht te stellen.

En wat is er nu van dat tiendregt der rayas, waarvan wij in de volksvertegenwoordiging gewaagden? Even als men onder de decimae tienden, de nonae negenden verstaat, zoo hebben wij onder de tienden der rayas ook dat aandeel der vruchten verstaan, wat de raya, in den vorm van belasting voor het gebruik van zijn grond, betaalt en meestal een achtste van de vruchten beloopt. Men zal moeten erkennen, dat eene omstandige ontwikkeling daarvan zeer ongepast aan het slot eener parlementaire redevoering geweest zoude zijn.

Hier kunnen wij de zaak, hoewel beknopt, wat nader ontvouwen; wij zullen dit doen aan de hand van WORMS- zelven, volgens zijne *Récherches sur la constitution de la propriété territoriale dans les pays muselmans* etc., in het *Journal Asiatique, Quatrième Serie*, T. III, No. 11.

Bij de veroveringen van den Islam verkrijgt. volgens het gevoelen van VON HAMMER, door WORMS aangehaald, de musulmansche veroveraar den eeniger, volledigen en onbeperkten eigendom van het veroverde land; de oude bezitters worden in het gebruik van die gronden bevestigd, mits, in geval zij den Islam niet omhelzen, eene schatting betalende, geëvenredigd aan de hoeveelheid

(1) Wij vermeenen, onzen lezers geene ondienst te doen met de overname van dit belangrijk stuk, dat in het laatst aangebragt nommer van het Tijdschrift voor Staathuishoudkunde en Statistiek voorkomt. — *Redactie.*

(2) Namelijk van den Heer Sloet tot Oldhuis. *Redactie.*

vruchten, welke *kharadji mukasseme* genaamd wordt. Deze kharadji verschilt alleen in zooverre van de tiende, dat zij een grooter aandeel van de vruchten en gewassen vordert, wat soms het achtste, ja de helft van den oogst beloopt. Deze kharadji is wederom onderscheiden van de *kharadji muwasef*, welke meer het karakter eener vaste grondbelasting heeft.

De landen, die bij de verovering aan de musulmannen uitgedeeld werden, waren aan het regt van de werkelijke tienden onderworpen (arsi aschriee), maar van waar die onderscheiding van landen aan de *aschriee* en *kharadji* onderworpen? WORMS geeft het antwoord: ,,Ik geloof niet," zegt hij, ,,dat er eenig orientalist is, die niet weet, dat de musulmansche wetgeving geene andere bronnen heeft dan den Koran en de Sunna, en hunne ontwikkeling door den verklaring der geleerden (*idjmaa*) en de analogie (*kraess*)." WORMS vergist zich echter; de orientalisten van *Nederlandsch Indië* beweren, dat dit alles met den Koran niets gemeen heeft. In elk geval handelden zij onvoorzigtig met een beroep op WORMS, omdat zij daardoor het bewijs gegeven hebben, dien schrijver slechts bij naam te kennen.

Doch tot welke slotsom geraakt nu het bewust artikel? Dat wij, onbekend zijnde met het Mahomedaansche regt, niet bevoegd zijn, om ons oordeel over den landverkoop op Java uit te spreken, daar de Javanen aan den Islam onderworpen zijn. Wij willen nu niet vragen, of de Islam ooit volkomen op Java ingevoerd is, of men de heffing der vruchten van de ingezetenen door de inlandsche vorsten als eene mahomedaansche instelling moet beschouwen, of niet het geheele dessawezen zich met en onder het Hindoeïsme ontwikkeld heeft, of de sawas iets gemeen hebben met de Musulmansche arsi aschriee? Doch laat ons eens aannemen, dat werkelijk, bij de bekeering der Javanen tot de leer van MAHOMED, alle Hindoesche staatsinstellingen, wetten en regten zich in den Islam hadden opgelost of daarnaar hervormd waren, zoude dan de landverkoop, zoo als wij voor eenige jaren voorgesteld hebben, daarmede in strijd zijn? Onder den verkoop van bevolkt land verstonden wij toch niets anders dan den verkoop van het regt op heffing, dat de Soeverein bezat, en onder den verkoop van woest land, land, dat door de Javanen- zelven niet benuttigd werd, even als de Soeverein vroeger ook wel de bosschen tot staatsdomeinen verklaard had. Volgens VON HAMMER, aangehaald bij WORMS, ,,behoort de bodem, volgens den Koran, den heiligen text van den Islam en den grondslag zijner wetgeving, aan GOD en bijgevolg geheel het grondgebied aan den Kalif, die de afschaduwing der Godheid, en bijgevolg zijn plaatsvervanger op aarde is." De Kalif op Java, de vorstendommen uitgezonderd, is de Nederlandsche Staat.

Wij beweren daarom niet, dat de Staat geregtigd was, om den Javanen een gedeelte hunner sawa's voor de teelt van handelsproducten en de oprigting van suikerfabrijken af te nemen; wat zeker, aan den Koran getoetst, voor eene onregtmatige handeling te achten zoude zijn, want ook aan de raya's kan hun grond niet ontnomen worden, als zij de kharadji betalen.

Doch wat beweegt toch wel de *Nederlandsch Indië* om op den landverkoop terug te komen, waarover zijn gevoelen door niemand gevraagd was en wat toch met de afschaffing van de tienden hier te lande niets gemeens had? Zou het ook zijn, omdat men omtrent dit onderwerp niet langer de waarheid verdonkeren kan, omdat er in stilte zich eene denkwijze begint te vormen, dat men, zoo al niet in koop, dan toch voor eene langdurige pacht de woeste landen op Java kon afstaan en op vreedzame wijze de voortbrenging op eene groote schaal bevorderen!

Maar, zal men zeggen, wat baart dien heimelijken afkeer tegen den landverkoop, of landverhuring? Het voortdurend bestaan der suikercontracten? Nu vraagt men welligt, welk verband daartusschen is? Genoeg, dat men het denkbeeld opvat, dat er verloop van volk naar de verhuurde landen zoude plaats grijpen, waardoor zij gebrek aan volk bekomen zouden. Waar het toch zuivere jaarlijksche inkomsten van *f* 60 tot 70.000 belangt, wil men het status quo op alle manieren handhaven, en maakt men zich voor alle nieuwigheden beangst. Van daar ook, dat de staathuishoudkunde aan aanhoudende aanvallen in dat dagblad blootstaat, welke men niet beantwoordt, omdat de wetenschap zich-zelve wel zal handhaven; maar het dagblad heeft toch ook zijn staathuishoudkundig stelsel, het stelsel der suikercontractanten, en wil men het kennen; welnu, wij schrijven woordelijk het volgende uit No. 42 van 24 December ll. over:

,,Als een zeer belangrijk indirect voordeel, hetwelk overzeesche ,,bezittingen geven, noemen de Engelsche ook nog, *the facilities* ,,*they give to Brithish adventurers for making fortunes, with which* ,,*they may return to their native land* 1). Dit kon onzen kolonia- ,,len staathuishoudkundigen wel eens aanstoot geven." — Het is zeker de staathuishoudkunde der Turksche Pacha's. Wij zouden ons daaraan niet storen, doch er ons in verblijden, wanneer die fortuinen het gevolg waren van nieuwe ontwikkeling, door eigen overleg en krachtsinspanning, maar niet wanneer zij verworven worden met in het moederland, in Parijs of aan Duitsche badplaatsen te toeven, zonder zelf iets te verrigten en de geheele administratie der fabrijk aan een Chinees op Java over te laten. Wij stooten er ons aan, omdat deze winsten alle maat en grens te boven gaan, want zij overtreffen het bedrag der meest drukkende accijnsen in het moederland, zij zijn geen geëvenredigd loon aan den arbeid, zij behooren voor het grootst gedeelte der schatkist toe, zij steunen meerendeels op loutere gunst.

Wij hadden tot hiertoe geene dadelijke oppositie tegen de suikercontracten gemaakt; De *Nederlandsch Indië* riep ons, wij weten niet waarom, uit eigene beweging in het strijdperk, en wierp ons den handschoen in het aangezigt, wij zijn zeer bereid, als men dit zoo wil, dien op te nemen, doch niet gewoon, waar het een groot maatschappelijk of economisch beginsel betreft, spoedig uit het kampperk te wijken.

Om de overwinning te behalen is hier niets anders noodig, dan de algemeene denkwijze in te lichten.

Geen Gouverneur-Generaal zal reeds meer wagen, om een contract te verlengen, zonder vooraf het goeddunken van het departement van kolonien gevraagd te hebben.

Eene toenadering der koloniale partijen ware zeer te wenschen, maar hoe is zij mogelijk bij de uittartingen van het eigenbelang?

(1) Dat zij de gemakkelijkheid geven voor Engelsche *avonturiers*, om fortuin te maken, waarmede zij naar hun vaderland terug mogen keeren.

(Redactie.)

Ingezonden Stukken.

DE PARTICULIERE POST-ONDERNEMING

tusschen

Batavia en Buitenzorg.

Bij mijn schrijven van den 21sten April 1858, geplaatst in het Bataviaasch Handelsblad van die maand, heb ik bereids het gevaar aangetoond, waaraan ieder reiziger — die van de particuliere postonderneming tusschen Batavia en Buitenzorg wil gebruik maken, — zich moet blootstellen, daar zoowel paarden, wagens als tuigen op verre na niet beantwoorden aan de vereischten eener diligence, — zoomede de noodzakelijkheid van het bestaan eener concurrentie van die onderneming.

Ondanks dat schrijven, en nog vele andere klagten, behaagde het den ondernemer dier posterij tot heden toe niet, aan zijne onderneming die verbeteringen daar te stellen, waarvan hij zelf de noodzakelijkheid wel zal hebben ingezien.

In het belang van vele zieke ambtenaren, die zich tot herstel van gezondheid naar Buitenzorg en zijne omstreken willen begeven, en *voor wie geen vrije overvoer van Gouvernementswege bestaat*, wensch ik, door middel van dit dagblad, eerbiedig de aandacht der Regering op de onderwerpelijke omstandigheid te vestigen, in het vaste vertrouwen, dat zij wel middelen zal weten te vinden, om aan de regtmatige klagten van veler, over den waarlijk ellendigen toestand der tegenwoordige postonderneming tusschen Batavia en Buitenzorg, een einde te maken.

J. KIEFFER,

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN	DATUM	NAAR
Mei	29	Engelsch	Victoria	John Greefing	Singapore	14 Mei	Cork
„	30	„	Deva	John Pollock	Manilla	24 April	„
„	—	„	Tamar	Ross	Batavia	29 Mei	Cows
„	—	Amerikaansch	Napier	Kennedey	Singapore	21 „	New-York
„	—	Deensch	Viognie	T. Poehn	Sydney	28 April	Manilla

Aangekomen schepen te *Batavia*.

VLAG.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDERS.	VAN		AGENTEN
Junij	2	Nederlandsch	schip	Susanna	Vonck	Macasser		van Ommeren, Rueb & Co.
„	—	„	bark	Patriach Sambiri	Lion	Samarang		„
„	—	Ned. Indisch	„	Generaal Michiels	D. de Wilde	Sumbawa	27 Mei	Haager & Schuurman.
„	—	„	„	Java	Worthington	Soerabaija	9 „	Schimmelpenninck & Co.
„	—	„	brik	Pasekan	Tan Siauwking	Pecalongan	29 Mei	Gezagvoerder.
„	—	„	„	Joesroel Karim	Sech Awab Said	Rattie	21 „	B. J. Jacobs.
„	—	„	bark	Lachmadie	Sech Waber	Sumanap	22 „	„
„	—	Engelsch	„	Guze Hound		Sydney		Gezagvoerder
„	—	Nederlandsch	„	Henriette Wilhelmina	J. H. Boek	„	30 Maart	van Ommeren, Rueb & Co.
„	3	„	schip	Straat Balij	J. F. Schol qq	Cheribon	2 Junij	E. Moormann & Co.
„	—	Ned. Indisch	bark	Faulke Nasar	J. H. van Garling	Soerabaija	19 Mei	Buijs, Jacobsen & Co
„	3	Hamburg	schip	Alma en Olga	Osnabrück	Akijab	12 April	Metzendorff, Wilmans & Co
„	—	„	bark	Wildeman	Th. Kalcklöser	Golf van Perzie	20 Mei	„
„	—	„	„	Bielefeld	F. Henert	Akijab	12 April	„
„	4	Nederl. Indisch	stoomsch.	Batavia	C. C. L. Neijts	Padang	31 Mei	W. Cores de Vries.

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Junij	4	Pruiss.	schip	Johanna Wagner	Wuerst	Nederland

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	schip	Zeeploeg*	F. H. Kramer	Banka	Haager & Schuurman.
„	brik	Karel August*	A. Huizer	Lampongs	„
„	„	Elisabeth en Jacoba	J. G. Lucas	Tjilatjap	„
„	bark	Alida Maria*	J. de Vries		„
„	„	Gelderland*	D. Crap Heilingman		„
„	„	Aldebaran	B. G. Meyboom		Schimmelpenninck & Co.
„	schip	van Galen	J. R. Smit		„
„	bark	Bommelerwaard	Loos		„
„	„	Graaf van Heiden Reinestein	J. Warmsteker		„
„	„	Canton	Twechuys	Makasser	„
„	brik	St. Michael	L. D. Roswijk		„
„	3 mast	schoener Argo*	van Teutem	Rotterdam	Reynst & Vinju.
„	bark	E. W. van Dam van Isselt	J. C. Kolm		Landberg, Lessel de Bie & Co
„	„	Louis Meijer	O. Hazewinkel		„
„	„	Amalia Augusta	van Marle		„
„	„	Ferdinand en Louis*	J. K. de Weerd		Jacometti & Co.
„	„	Jan Daniel	Hagers	Rotterdam	Metzendorff, Wilmans & Co.
„	„	'tGoede Vertrouwen	D. J. Kraan	Amsterdam	E. Moormann & Co.
„	„	Patriach Sambiri	G. G. Lion	Rotterdam	van Ommeren, Rueb & Co.
„	„	Henriette Wilhelmina*	W. C. Kuijk		„
„	schip	Susanne*	E. Vonck	Rotterdam	„
„	„	Wilhelmina*	van Dalen		„
„	bark	Jan van Brakel*	C. Verheij	Soerabaija	„
„	„	Jannetje*	A. Lupcke		B. Kopersmit & Co.
„	schip	Admiraal Tromp*	J. van Tubergen		„
„	„	Philips van Marnix*	E. van Duijn		„
„	„	Biesbosch*	J. H. Mugge		„
„	„	Neptunus	P. Schuurman		„
„	bark	Regina	J. Leijjvelt		„
„	„	Wilhelmina Lucia*	G. Poolman		„
„	„	Vriendentrouw*	D. Grevelink		„
„	schip	Phoebus*	de Roever qq		Paine, Stricker & Co.
„	bark	Cornelia Henrietta*	van der Meij		„
„	„	Carolina*	Struijk		„
„	schip	Electra*	H. Wegman		Maclaine, Watson & Co.
„	„	Susanna en Elisabeth*	C. Ouwehand		„
„	„	Egbert*	Tormijn		„
„	„	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld		„
Ned. I. Ind.	bark	Fathool Barie	Sech Makawie	Soerabaija	B. J. Jacobs.
„	„	Oemar Basha*	Said Abdulla		„
„	brik	Joesroel Karim*	Sech Awab Said		„
„	bark	Said Maskoor*	Hadjie Achmat	Samarang en Kottee	Buijs, Jacobsen & Co.
„	„	Adenan*	Sahaboedien	Soerabaija	„
„	„	Bima*	Sarief Oemar		„
„	„	Arief Banjermass*	Moh. Saleh		„
„	„	Generaal Michiels*	D. de Wilde		Haager & Schuurman.
„	„	Java*	J. Worthington		Schimmelpenninck & Co.
„	schoener	Coquette*	van Zallingen	Soerabaija	Morgan, Melbourn & Co.
„	brik	Antoinette*	F. Chasteau	Macasser	Cassalette & Co.
Engelsch	„	Triton*	R. W. Sharpe	Australie	Martin, Dyce & Co.
„	stoomsch.	Burra Burra*	Buxey		Hunter, Houghton, & Co.
„	schip	Lauriston*	Adamsen	Singapore	Pitcairn, Syme & Co
Fransch	bark	Johanna*	Wetzel		C. Bahre & G. Kinder.
„	„	Vallée de Luz*	C. Lafitte		J. Cezard & Co.
Zweedsch	brik	Balder*	Sjöberg	China	Metzendorff, Wilmans & Co.
„	bark	Ariel*	Ohlson		„
„	„	Torefors*	Janssen		„
Noorwegen	brik	Favariten*	Raurien		„
Pruissisch	bark	Mathilde*	Ballaseus	Nederland	„
Hamburgsch	schip	Alma en Olga	Osnabruck		„
„	„	Malvina Vidal*	Kessel	Nederland	„
„	bark	Esperanza*	M. Johannsen		C. Bahre & G. Kinder.
Deensch	„	Emely	Petersen		„
Amerikaansch	schip	Buchland*	Serjant		Maclaine, Watson & Co.
Oostenrijk	„	Lorensa*	Poschiel		„

De Particulieren schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen schepen te *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Mei	21	N. I.	bark	Foolkool Hair	Said Aboebakar	Sumanap
„	—	„	„	Marzoek	Said Alhabassij	Pekalongan
„	—	„	„	Sara Eleonora	D. Schuijmer	Cheribon
„	—	„	stoomsch.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Batavia
„	22	„	„	Makasser	Kuller	„
„	23	„	„	Ambon	A. G. Bosch	Soerabaija
„	24	Ned	bark	Drie Gebroeders	H. Kramer	Batavia
„	—	„	„	Ferdinandina Emma	R. A. Tange	Soerabaija
„	—	Z. M.	stoomsch.	Montrado 1t t/z 1e kl.	de Haes	Batavia
„	—	Ned.	schip	Patriarch Sambirie	G. G. Lion	Soerabaija
„	—	N. I.	stoomsch.	Koningin der Nederl.	E. Lewis	Batavia
„	—	Z. M.	„	Ardjoeno	van Hasselt	„

Vertrokken schepen van *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Mei	19	N. I.	schoen.	Hing Sing	Lim Goenko	Pontianak
„	20	„	„	Clipper	Lschauzier	Tagal
„	—	„	stoomsch.	Oenarang	S. van Hulsteijn	Batavia
„	24	„	schoen.	Koentool Maas	Lim Assam	Tagal
„	22	„	bark	Saoet ban	Sech Baseer	Soerabaija
„	—	„	„	Djadul Karim	Amenodin	Kottee
„	24	„	stoomsch.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Batavia
„	—	„	„	Makasser	Kuller.	Soerabaija
„	—	„	bark	Justina	M. J. Meijer	China
„	25	„	stoomsch.	Ambon	G. A. Bosch	Batavia

In lading liggende schepen te *Samarang*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	schip	Vijf Gebroeders	G. J. Teensma	Batavia	B. Kopersmit & Co.
„	„	Patriach Sambiri	G. G. Lion	Nederland	„
„	bark	Lugdina Elizabeth	C. J. Tonjes	China	Dorrepaal & Co.
„	„	Julie Clair	A. van Oosteroom		„
„	„	Drie Gebroeders	H. Kramer		„
„	„	Baron van Hardenbroek	H. C. A. Hennij	Soerabaija	„
„	„	Ferdinandina Emma	R. A. Tange		Mac Neill & Co.
Ned. Indisch	„	Fatahool Moebarak	Hadjie Moeda		Gezagvoerder.
„	„	Sara Eleonora	D. Schuijmer	Batavia	Dorrepaal & Co.
„	„	Marzoek	Said Achmat	Bandjermas.	Gezagvoerder.
„	schoener	Barkat ol Adjemau	Aboe Sohot	Batavia	„
„	schip	Foolkool Hair	Said Aboebakar	Pec. en Tagal	„
Engelsch	bark	Palembang	H. Morisson	China	MacNeill & Co.

Aangekomen schepen te *Cheribon*,

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Mei	18	N. I.	bark	Jenoer	Said Alie	Batavia
„	21	Ned.	schip	Jedo	v. d. Hoeven	„
„	—	N. I.	stoomsch.	Samarang Packet	J. F. Scheel	„
„	—	Ned.	bark	Amicitia	D. Gaaff	Pecalongan

Vertrokken schepen van *Cheribon*.

DATUM		VLAG		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Mei	16	N. I.	schoen.	Blijdjob Srie Boelan	Tan Hiantjong	Muntok
„	17	„	bark	Sara Eleonora	D. Schuijmer	Samarang
„	18	„	„	Joeserin	Said Aloewie	Riouw
„	—	„	schoen.	Sohotdin	Said Hoesin	Muntok
„	—	„	„	Nathar	Ong Kekong	Sumanap
„	21	„	stoomsch.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Samarang
„	—	„	schoen.	Kim Tjiattiang	lo Ing An	Riouw

Aangekomen schepen te *Pekalongan*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Mei	17	Ned.	brik	Cornelia Geertruida	C. E. Hoeksma	Samarang

Vertrokken schepen van *Pekalongan*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Mei	16	N. I.	bark	Marzoek	Said Alhabassij	Banjermass.
„	17	Ned.	„	Amicitia	D. Gaaff	Cheribon
„	18	„	brik	Cornelia Geertruida	C. E. Hoeksma	Jawana

Aangekomen schepen te *Sumanap*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Mei	9	N. I.	schoen.	~~Mufakat Moebark~~	Braie	Bezoekie
„	—	„	kotter	Little Tot	Katjoeng	Pasoeroean
„	13	„	bark	Lachmadie	Sech Oenbar	Samarang
„	14	„	kotter	Little Tot	Katjoeng	Pasoeroean
„	—	„	bark	Alhamdanie	Said Alhabassij	Pamakasan

Vertrokken Schepen van *Sumanap*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Mei	9	N. I.	bark	Little Tot	Katjoeng	Pasoeroean
„	14	„	„	Foolkool Haer	Said Aboebak	Pecalongan
„	—	„	kotter	Bacht Mastora	Said Alhabassij	Singkawang

Vertrokken schepen van *Panaroekan*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Mei	11	Ned.	schip	Patriarch Sambiri	G. G. Lion	Soerabaija
„	—	„	bark	C. des K. v. d. Heim	J. van Zanten	„

MARKTPRIJZEN.

Te BATAVIA, den 3 Junij 1859.

Arak, *f* 65—.
Koffij, Java, zonder voorraad.
—— Padang, *f* 85,— verkocht.
Suiker, N⁰. 16. *f* 17,50 @ *f* 18,—, kleine omzetting.
Rijst, Indramajoe met zakken niet voorhanden.
—— witte Batavia 1ste kwaliteit, *f* 150 @ *f* 165.—, afgedaan.
—— „ „ 2de „ *f* 140,— @ *f* 145,— van de hand gezet.
—— Carga *f* 110 @ *f* 120,—
Wisselkoers op Holland *f* 101.
„ „ Engeland, *f* 11,50 ℔ £.
„ Gouvernement pari.

Te SOERABAIJA, den 30 Mei 1859.

Suiker nominaal.
Koffij *f* 34,— @ *f* 36.—
Rijst (Carga) ℔ kojang, *f* 110,— @ *f* 125,—
„ (witte) „ „ *f* 150,— @ *f* 160,—
Koehuiden nominaal.
Arak ℔ legger, *f* 45 @ *f* 50,—
Olie (Klapper) *f* 15,—
Olie (Katjang).
Kadjang Matten,
Rotting, *f* 8 @ *f* 10,—
Wisselkoers pari.

Restant Goederen in het Entrepôt onder ult. Mei 1859.

Arak 9 vn.
Aardewerk 1 coll.
Absinth 180 ks.
Bascules 3 kn.
Bamboezenpijpen Chin. 8 pakk.
Bier 55 vn. en kn.
Bronswerk 2 ks.
Botter 10 ks
Cognac 20 vs. en 2070 kn.
Cherry brandy 44 ks.
Chronometer 1 ps.
Gom Elastiek 25 ½ pic
Goederen Jap 5 kn.
Glaswerk 100 kn.
Gember 225 ks.
Goud en Zilverwerk 4 ks.
Hagel 23 vs.
Hennip 119 pic.
Hoeden 3 kn.
Hout Sapan 332 pic
Jenever 10090 keld.
Kamfer 150 balies
Kat. en woll. goederen 2173 kn. en bn
Kramerijen 182 kn.
Koper 31 kn. en 12 vt.
Kruid 853 vs.
Koper Erts 250 kn.
Klokken 4 ks.
Medicijn 4 Coll.
Meel 4 vs.
Nagelen 90 pic.
Orgel 1 kn.
Opium 16 kn.
Olie Kaijoepoetie 9 kn.
Parfumerien 3 kn.
Pleetwerk 1 kt.
Provisien 143 coll.
Porcelein 4 kn.
Papier 7 kt.
Rariteiten 6 kn.
Sigaren 215 mille.
Staal 930 tob.
Sakkij 65 kn.
Snuif 11 kn.
Schilderijen 23 kn.
Tabak Java 15 pic.
Tarwe 800 zakk.
Tanden Olifants 5 ps.
Tin 1580 schuitjes ps.
Touw 7 tr.
Vilt 15 coll
Vleesch en Spek 94 vn.
Verfwaren 50 vs.
Was-boom 644 kn
Wijnen div. 7 vaten en 1086 kn.
Wapenen 8 kn. en 18 st
Water Seltzer 600 mand.
IJzerwerk 230 coll.
IJzer 3543 pic.
Zeildoek 61 roll.
Zoija 730 kn.
Zakken Goenie 100 bn.
Zonneschermen 41 kn.
Zijde 5 kn.

HANDELSBERIGTEN.

*Aan- en Uitvoer te **Batavia** van den 29 Mei tot en met den 1 Junij 1859.*

Aanvoer.

Van Glasgow per Eng. schip *Lauriston*, gez. Adamson, agt. Pitcairn, Syme en co.

240 md. aardewerk, 237 coll. manufact., *Martin, Dyce en co.*
1 kt. diversen, 117 coll. manufact., *Adam en co.*
4 kn. manufact., *G. Wilson en co.*
8 coll. manufact., *Borneo C. Limited*
1 coll. manufact., *Gumprich en Strauss.*
20 coll. manufact., *Paudel en Stiekuus.*
100 ks blik, 13946 stav ijzer, 200 band. do. *Agenten.*
76 coll. manufact., 50 do. brandy, 30 do. rum, 351 aarden pijpen, 80 v[s] cement, 1 kt hoeden, *Lading voor Singapore.*

Uitvoer.

Naar Nederland via Padang per Ned. schip *Stad Middelburg*, gez. Ouwehand, agt. Maclaine, Watson en co.

1000 pic tin, 200 do. verfhout, *N. H. M.*
122 kn. kopergeld, *Gouvernement.*
521 ℔ cochenille, *Martin, Dyce en co.*
1000ps. koehuiden, 30 kn. soija, *Schimmelpenninck en co*
1500 ps. buffelhuiden, 268 pic gomdammer, *Paine, Stricker en co.*
12 ks. letters, *W. Bruining*
2590 pic suiker, *J. Cezard en co*
20/m. Man. sigaren, uit entrep. *Pitcairn, Syme en co.*
992 pic. rijst, 813 do. rotting, *Agenten.*

Voor Padang.

2 brandkasten, 7 kn. madapoll., 9 do. liminiassen, 2 do. sarongs, 2 do. doeken, 1 pak monsters, *N. H. M.*
1 vt. vilt, 1 tromm. spijkers, 2 kn. ruwe zijde, *Purris en co.*
20 kn. wit katoen, *Borneo C Limited*
200 keld. genever, 300 pic. ijzer, uit entrep. *Busing, Schröder en co*
1 speeldoos, *J. Speet.*
2 kn. kruid, 2 do. gember, 1 do. siropen, 1 md. soija, 1 do. tuigen, [..] keld. genever, uit entrep *Gebr. Veit.*
400 pic. ijzer, *J. Cezard en co.*

Naar Samarang via Tagal per Ned. schip *Maria Adolffina*, gez. Blom, agt. E. Moormann en co.

2 kn. katoen, 11 do. slendangs, 2 do cotonetten, 2 do. salemporis, 40 do. kain pandj., 50 bn. drills, 2 do. doeken, 1 do. lastings, 1 do. wijn, 4 do. sarongs, *Agenten.*
25 keld. genever, 3 kn. kousen en sokken. 2 do. borstrokken, 1 pak monsters, *Dümmler en co.*
6 kn. sla olie, 2 do. geleijen, 13 do. provisien, 1 do. kousen, 1 do. porcelein, 1 vt. cognac, 1 kt. pleetwerk, 25 md. min. water, 20 kn. wijn, 7 do. likeur, 2 vs. kruid, *Gassalette en co.*
70 coll. machinerien, *N. H. M.*
1362 pic. ijzer, 1 do. koffij, *Metzendorff, Wilmans en co.*
28 coll. machinerien, *Paine, Stricker en co.*
131 coll. gouv. goederen, *Gouvernement.*
20 keld. genever, *Gumprich en Strauss.*

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 1 tot en met 4 Junij 1859.

Met het N. I. stoomsch. Oenarang, Kapt. S. van Hulsteijn, de heeren Boudriot, Suermondt en echtgenoot, Steitz, echtgenoot en 2 dochters, Watson, Marten en echtgenoot, Mevr. de wed. Joosten, A. J. Vermeulen, de heer Joosten, Mejufvr. de Ronckel, 1 officier en 70 manschappen van Samarang.

CORRESPONDENTIE.

Een rustminnend bewoner van den Gang Patjenongan brengt met bescheidenheid onder de aandacht der Politie, het verbazingwekkend aanwassen van het hond[en]personeel aldaar bij Chinezen als anderen en roept wanhopig het medelijden in voor hem en zijn blanke natuurgenooten.

De Politie overtuige er zich van, hoe schrijver dezes vaak aan de hevigste wanhoop ter prooije, in het holle van den nacht als een schim over zijn erf loopt, om zoo door het gooijen van steenen als anderzins, die vreeselijk jankende, huilende of blaffende dieren uit de omtrek zijns erfs te verjagen; de Politie hebbe medelijden met den armen klager, die, de gelegenheid missende, als zoo vele anderen, des *middags* zijn slaapje te nemen, zoo wreedaardig verstoken wordt van zijne zoo noodige nachtrust, om des daags weder met geschiktheid en *uitgeslapen* zijn werkzaamheden aan te vangen; zij overtuige er zich van, hoe de ongelukkige bewoner aldaar, na van alle kanten zich overtuigd te hebben, dat het terrein van de monsters gezuiverd is, zich op nieuw op zijn legerstede werpt, zacht en in stille hoop weder insluimert, om straks des te wreedaardiger door de immer jankende kwelduivels te worden herinnerd, dat zij zich door steenen niet laten afschrikken, maar alleen heengaan, om later uit wraak, met versterking aangerukt, hun tergend blaffen te vernieuwen.

En zoo wacht de arme martelaar dan slechts met gelatenheid, na een zoo droevigen nacht, het aanbreken van den dag af, om den nacht daarop volgende dezelfde marteling wederom door te staan.

Dikwijls heeft hij met het pistool, met hagel volgeladen, gereed gestaan, de ondieren als 't ware met één schot uit den Gang Petjenongan te verdrijven, maar de vrees om de rust te verstoren van meer gelukkigen dan hij, heeft hem tot heden daarvan terug gehouden.

Alvorens zich-zelven zoo bloedig van zijn nachtrust te verzekeren, roept hij, met dat wapen in de hand, nog vriendelijk maar wanhopig de hulp der politie in, en is des noods dadelijk bereid het noodige door aanwijzingen bij te brengen, waar zich de meeste zijner vijanden ophouden.

X.

BATAVIA, *in een slapeloozen nacht te 2 uren geschreven.*

(Redactie

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP TE BATAVIA.